Nagyvárad, 1905. XI. évfolyam 110. szám. Vasárnap, május 14.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre ... 16 kor.
Negyedévre ... 4 «
Helyben hazhoz hordva:
Egész évre ... 20 kor
Negyedévre ... 5 «
Vidékre postán szállitva:
Egész évre ... 24 kor.
Negyedévre ... 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apácza-utcza 2.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, május 13.

Kivándorlási üzlet.

(—a.) A politikai válságnak mozgalmai közepett az országnak minden más egyéb dolga háttérbe szorul. Mióta Tisza István grófnak szerencsétlen ugrai levele felkavarta a politikai szenvedélyeket, Magyarországon egyetlenegy törvényt sem hoztak, sőt egy valamire való miniszteri rendelet sem jelent meg, ami érdemleges elintézést tartalmazott volna.

Ennek a politikai válságnak szertelen nyomása alatt áll az egész közvélemény. Több mint félesztendő óta minden fővárosi és valamire való vidéki lap kötelességének tartja a válságról vagy a válsággal szorosan összefüggő dolgokról vezércziklkezni. Bármi történjék is alig veszik észre, legfeljebb néhány sornyi hirt közölnek róla.

Máskor a napi sajtó szokta a figyelmet kiterelni egyik másik égető társadalmi, közgazdasági kulturális vagy közigazgatási kerdésre s ugyanezen napi sajtó tárgyalásai szokták előkésziteni és megérlelni ezeknek a megoldását. Most hiába várunk ilyenfélét a hirlapoktól, mindent elnyom a politikai válság és minden más kérdésnek legfeljebb a személyi momentumait szellőztetik hirlapjaink.

Most is tele vannak napilapjaink egy levéltitok-sértési botránynyal, melyet a fővárosi rendőrségnek tulbuzgó detektivjei követek el s amelyből valószinüleg affairunk támad az amerikai Egyesült Államokkal. De erről a dologról czikkezvén ismét csak a személyi motivumokra fektetik a fősulyt, feszegetik Braun Miksa urnak multját, meg a detektivek eljárását, de alig vetnek ügyet a dolognak olyan részleteire, amelyek szomoru világot vetnek országunknak egyik igazán égető sebére a kivándorlásra.

A kivándorlási törvény jó mederben indult. Széll vitte azt az ország elé avval a szándékkal, hogy gátat vessen ennek a szörnyü bajnak, mely valósággal megtizedeli a fajmagyarságot.

Mikor azonban megkötötték az Adriával és utóbb a Cunard Line-val a szállitási szerződést, akkor került veszedelmes irányba e dolog. A liberális közgazdasági tévékenység ezt is csak amolyan jövedelmező üzletnek tekintette.

Egyesek már akkor figyelmeztették a kormány köröket, hogy micsoda rettentő erkölcstelenség van abban, hogy a kormány maga kezességet vállal szerződésileg az iránt, hogy lesz legalább is 150,000 (ugy emlékszem, annyi volt kikötve) szállitni való kivándorló Magyarországból.

De ha ezeket a Braun Márkus-féle aktákat olvassuk, akkor látjuk igazában, hogy ezek az államférfiak, akiknek kötelességük volt az ország és polgárai vagy érdekeinek erélyes megvédelmezése, közönséges kufárkodást üztek a fajmagyarság rovására.

Az Adria annyi szubvenciót kap tőlünk, hogy daczára a Fiume-New-York közti óriási távolságnak, olcsóbban szállitotta a kivándorlókat mint a Cunard Line-nak hamburgi hajói Ezt látva a Cunard is tetemesen leszállitotta tariffáit és mikor igy is Fiume felé terelték a kivándorlást a felállitott ügynökségek, akkor a Cunard Line kötelezte magát, hogy minden kivándorló után fizet 10 koronát a belügyminisztérium kivándorlási alapjának, 10 koronát a menetjegy irodának, mely az idegenforgalmi részvénytársaság vállalata és 20 koronát az Adria tengerhajózási részvény társaságnak. És még ezek mellett a kivándorlók minimumát is kontingentálták a szerződésben!

Ez az állami szubvencióval teremtett konkurrenczia aztán hallatlanul magasra szöktette fel a kivándorlóknak eddig is óriási számát. Egy tegnapi new-yorki távirat szerint egyetlen napon tiz hajó érkezett oda, melyekből 12,039 kivándorló szállt ki, akiknek nagy része oroszlengyel, olasz és magyar. Braun Miksa jelentése szerint a mult év első felében hatszázezer európai kivándorló szállt partra az Egyesült Államokban, ez idén pedig már a junius elseji zárlat tulhaladja az egy milliót.

Ez már gondolkozásba ejtette az Egyesült Államokat is, ide küldi Magyarországba megbizottját, hogy tanulmányozza a kivándorlás okait. A mi kormányunk pedig — kontingentálja a szállitóknak a kivándorlási minimumot. Még szerencse, hogy prémiumot nem tüz ki számukra.

Igy néz ki a liberális közgazdaság,

„TISZÁNTÚL" TÁRCZÁJA.

Pierrot és Pierrette.

Elhagyott! Eltünt mint a röpke álom.
Életem! Üdvöm! Boldogságon!
S csak annyit mondott, hogy már nem szeretel.
Óh mért, óh mért tetted ezt Pierett? . . .

Hát meg mondottad, hogy már nem szeretsz . . .
De ha igazán szived sugta ezt,
Mért volt mosolygó két szemed
Ugy tele könnyel? kicsi Pierrette!

Ugye hogy azt mondotta a papa,
Hogy az idők járása mostoha
S a csörgő sapka nem ad meleget . . .
Hát igazad van kicsi Pierrette!

Más hol keresel puha meleg fészket,
Mert ezt nevezik otthon józan észnek
És lassan . . . lassan . . . majd csak elhiszed,
Hogy elfeledtél — kicsi Pierrette! . . .

Majd hirül hozzák egy napon neked,
Hogy egy szerelmes szivvel kevesebb.
Azt sem tudod már vajjon ki lehet
Úgy elfelejtesz. Ugye Pierrette?

S egy csöndes estén ablakod alatt,
Madárdaltól lesz hangos a haraszt,
Fájón dobban majd, meglásd, kis szived,
Eszedbe jutok akkor . . . Pierrette! . . .

Pálffy Jenő.

Az uj harangok.

Irta: **Kende János.**

Nagy tolongás volt ami templomunkban a mult nyáron, egy augusztusi hétköznapon. Mintha az orgona is szebben szólott volna. A kántor is érezte, hogy ezen a napon ki kell tenni magáért s már kora reggel itta (ez alkalommal kivételesen) a jó friss nyers tojást. Az esperes úr minden érzését belehelte a szebbnél-szebb Gregorianus dalamokba. Zúgott-búgott az egész templom, mintha a zene és ének egyesült erővel át akarták volna törni a hatalmas gótivü boltozatot.

A szentélyben a két sor zöld padban ma a szokottnál elébb foglalták el rendes helyöket a mi kis városunk asszony és leány virágai. A két Bárdos kisasszony bogárfekete haj fonatokkal, a deli növésü Béri Magda s a kis szőke Salamon Böske nagy fekete szemeivel. Nagy buzgón lapozgattak az imádságos könyvben, de ők ezt csak propter formám teszik vala. Mert tekintetüket időként jobbra is, balra is megjártatják s szemök hol álmatagon ragyog, hol meg tüzesen és pajkosan, mint a játékos napsugár. Ugyanis velök szemben a szószék körül többen állanak. Joggyakornokok és ügyvédjelöltek, tanárok és mérnökök, meg egy két pelyhedző, állu jogászgyerek szóval az egész kisvárosi arany fiatalság. Azt hiszem, hogy nem is annyira az áhitat hozta ide őket. Kis városban tudnillik a templom a legjobb találkozó helye a mindkét nembeli ifjuságnak. A ki csak szerét, ejtheti vasár és ünnep-napon elsiséri a maga ideálját a templomba. Hiszen azért csak nem haragud-

A legjobban ajánlható az úri közönségnek ruha-beszerzésre

MITTEILER EDE

angol divatszabó czég

Nagyvárad,
Fő-utcza.
(Uri Casinó-épület)
TELEFON 520.

Szövetek és bélések méterenkint nálam a legolcsóbb gyári árhan szerezhetők be.

mely angol szövetekből a legujabb szabás szerint a legszebb kivitelben készit *férfi öltönyöket*, s minden e szakba vágó ruhanemüeket. — **Női costümök, valódi angol SZÖVETEK nagy választékban.**

tevékenység. Valóban legfőbb ideje lenne, hogy megszabaduljon tőle és »áldásai«-tól az ország.

A politikai válság.

A válság sulypontja ma Bécsben van. Gróf *Tisza* István mai kihallgatása felé fordul Magyarország figyelme. Bécsből jelentik, hogy a király mindössze negyedóráig tartó kihallgatáson fogadta gróf Tisza Istvánt. Ez a kihallgatás nem hozta meg a Tisza-kabinet felmentését, sem holmi hivatalnok-miniszterelnök kinevezését, Ő felsége a felirat alapján *ujabb tárgyalást* óhajt a *koalicziós többséggel*, illetőleg össze akarja egyeztetni a saját felfogását a feliratban kifejezésre jutott többségi felfogással. A király *Burián* közvetitését *elejtette*, mert Buriánnak semmiféle összeköttetése nincsen a magyar parlamenti körökkel; ő felsége *személyesen* akar még egy kisérletet tenni a koaliczióval való megegyezésre. Tisza nyomban előterjesztést is tett a legközelebb meghivandó államférfiu személye iránt. Nem jelentik ennek az államférfiunak a nevét, de ha a koaliczióról van szó, nyilván nem lehet más mint *Andrássy* Gyula gróf. A meghivó a Tisza által ajánlott államférfiunak a jelentés szerint már expediáltatott is. A meghivott politikus már holnap, legkésőbb holnapután jelenik meg Bécsben a király előtt.

—

Horvát testvéreink.

Odafönnt a képviselőházban, a hol a nép által választott képviselők tanácskoznak ma-holnap egy ujabb interpelláczió kerül elő.

Csodálatos a mi loyalitásunk. Megtürünk mindent, legfeljebb azt cselekedjük meg, hogy hangosan kiabálunk, de tenni? — nem, ahhoz gyöngék vagyunk.

A multban szobor-csonkitás, majd zászlótépés volt napirenden hazánk déli részén, horvát testvéreinknél, ma? — nyelvünket nem akarják befogadni azok, akik mikor számon kérjük őket — testvéreinknek vallják magukat.

A tanév elején nevezték ki *Greksa* tanárt a zágrábi egyetemen a magyar nyelv és irodalom tanárává. Greksa azonban csak most foglalhatta el állását. Ma ment föl először az egyetemre, hogy megtartsa első előadását. És mi történt? — Az érett ifjuság java része az egyetem aulájában verődött egybe s mikor Greksa megjelent éles füttyel illették, sértő kifejezésekkel fogadták. Szegény tanár mit tehetett? Szaladt a hogy csak tudott a legközelebbi terembe, a könyvtár szobába. Igy az első előadása elmaradt.

Ennyi a mi rövid tudósitásunk.

Ha éretlen csőcselék népség követi el ezt a csinyt, megbotránkozunk rajta s azután megmosolyogjuk. De a mikor arról van szó, hogy ezt a zágrábi egyetem érett ifjai, a kik ma holnap a legnagyobb polczokon diszelegnek — tanárjukat kifütyülik, sértő kifejezésekkel illetik — ez minősithetetlen eljárás. Mit szólnak ehhez a horvát képviselő urak?

Vajjon mibe keressük ennek az okát? Abban, hogy a magyar nyelvvel nem foglalkoznak horvát testvéreink. Hiába festik a horvátországi honatyák népüket magyar érzelmüeknek, nem hisszük el, nem hihetjük addig, a mig *a zágrábi egyetemen ilyen dolgok előfordulhatnak.* *Tankréd.*

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, május 13

Az érdeklődés természetesen ott repdes a bécsi Burg körül, amelynek egyik tágas, udvarra nyuló szobájában most jelent meg gróf *Tisza* István a király előtt. A jelen nevezetes kérdéseiben ott csinálják meg a fordulatot s igy az iránt, hogy *Várady* Károly mentelmi ügyében mit határoz a Ház, felette kevesen kiváncsiak.

A Ház különben nem nagyon népes. A miniszteri padok üresek s a ma-holnap végre mégis távozó kormány tagjai közül csak *Nyiri* Sándor bánatos alakja bolyong a folyosón.

Az ülés szenzácziókat éppen nem igér, az elnök bejelenti az összeférhetetlenségi zsüri tagjait és a mentelmi ügyeket intézték el.

Az ülés néhány perczczel tizenegy óra előtt kezdődött. Az elnök bejelentette, hogy az igazságügyi, kérvényi, közgazdasági, közigazgatási, közlekedési, közoktatási, pénzügyi, véderői, vizügyi, zárszámadási vizsgáló, földmivelésügyi, munkásügyi bizottságok megalakultak.

Bánffy és a deczember 13.

Az *elnök*: Báró Bánffy Dezső jelentkezett szólásra. Egy mentelmi esetet akar bejelenteni.

Báró *Bánffy* Dezső: Tisztelt képviselőház! A házszabályok 188 §-ára való hivatkozással kérek szót. Ennek az évnek legelső napjaiban, mult évi deczember 31-ikéről keltezve egy idézést kaptam Tóth János rendőrkapitány aláirásával, hogy január 4-ikén kihallgatásra előtte jelentkezzem, még pedig elővezetés terhe alatt. E bünügyi idézés következtében megjelentem az illető kapitány előtt és ott megtudtam, hogy idézve lettem az 1904. deczember 13-ikán a képviselőházban történtek miatt. Eltekintve attól, hogy volt-e részem az akkor történtekben vagy sem, ezen eljárást én megengedhetetlennek, sérelmesnek és a mentelmi jog megsértésének tartom. (Igaz! Ugy van! a bal- és szélső baloldalon.)

A mentelmi jog megsértésének tartom először azért, mert a képviselőházban történtekért bármi czimen is külső hatóság, bíróság előtt felelősségre vonni senkit nem lehet. (Helyeslés a baloldalon.) Sérelmesnek tartom azért is, mert deczember 31-én állittatván ki az idézés, ha jogosult is volna a megidéztetés, a mentelmi jog sérelme van abban, hogy az országgyülés feloszlatása előtt idéztettem meg. (Igaz, ugy van a baloldalon.) Sérelmesnek és a mentelmi jog megsértésének tartom abból a szempontból is, mert abban a perczben, midőn megszüntem képviselő lenni, főrendi jogosultságom van érvényben és az országgyülés szünetelése alatt is a mentelmi jog az állandó főrendi jogosultakra nézve nem szünetel. (Helyeslés a baloldalon.)

Mindezeknél fogva a mentelmi jog sérelmét látván az elmondottakban, ezt a t. Háznak bejelentem. Bemutatom az idézést, amely elő-

---

hatik meg a jó Isten, ha fiu és leány együtt imádkoznak jövendő boldogságukért. Mikor az ájtatosságnak vége van, a férfinép az ajtóban meg várja kiki a maga választottját és aztán haza kiséri. A templom ily módon mindent kárpótol, konczertet, szinházat és korzót.

Aztán meg édes Istenem, hol mutatná be a kis doktorné az ő legujabb divatu selyemruháit? Hol csillogtatná hamis gyönsorfogait a tiszttartó úrnak a felesége? Sőt valljuk meg őszintén, hogy mindnyájan örököltünk egy keveset abból a bizonyos paradicsomi kevélységből. Ott van például Baghy Péter, akit istenes csizmadiának gunyolnak. Olyan vézna, beteges az Istenatta, hogy sir a föld, amerre jár, de azért ő is kevély a hangjára. Mert ugyan jó bariton hangja volna, — de olyan öblös, recsegős, és szálkás, hogy majd megsiketül az ember tőle. Vagy ott van például Szelesné, a Mária Társulat alelnöke. Ő meg ismét arra olyan büszke, hogy senki sem tud nálánál szebben előimádkozni. Most is olyan olvasó csüng a nyakában, hogy egy Miatyánk van rajta akkora, mint az öklöm. A kezében meg olyan nagy kapcsos imakönyvet tart, hogy egy misekönyv sem különb nála.

Az esperes ur vége felé jár már a nagy misének. Most énekli az Ite missa estet, melyre Baghy Péter büszkeséggel vágja ki a Deo Gratiast Lám a kisasszonyok is a zöld padban alighanem arról sugdosódnak, hogy micsoda remek szép hangja van neki. Hallani, ugyan nem hallja, hogy mit beszélgetnek, csak a szájok mozdulatáról véli ezt leolvasni. Azok meg igy méltatlankodnak egymás között:

— Na hát kegyetlen hangja van ennek a vén embernek!

— Nem is tudom, minek tolakodik fel mindig ide a zöld padhoz?!

— Bizonyos okasabban tenné, ha a kórus alatt szólózna!

A templomban ember ember hátán tolongott, mikor az esspéres ur az oltártól távozóban volt, mely erre az alkalomra keresztül kasul volt fonra szebbnél szebb rózsával, piros és fehér violával.

Egyszerre mozgás, suttogás fut keresztül a templomon s a nagy embertömeg szétnyilik, mint egykoron a hullámok Mózes varázsvesszejétől. A zöld padokból minden szem arra bámul, amerről a mormolás hallatszik. Tihanyi Boriska a szinésznő, suttogják mindannyian. Csakugyan Piroska, az ünnepelt fővárosi művésznő jött meg a mamájával éppen a mise végére; aránylag ugyan igy is nagyon korán, mert Pesten csakis a féltizenkétórai misére tud nagynehezen elvergődni a ferenczkánusokhoz. Eddig szokott ugyanis tartani a toalett. Most meg a legutolsó pesti divatot kell bemutatni a jó vidékieknek, hát nem mehet az olyan gyorsan. A kiváncsi tekintetek alaposan felméregetik. No egy hétig lesz miről beszélni az egész kis városban. A doktorné azt fogja mondani, hogy Boriska affektál; a tiszttartóné azt mondja, hogy büszke, és utánozni látszik a méltóságos grófnét. Pedig mennyire van ő ettől. Valaki azt is kifogásolni fogja bizonyosan, hogy szerényen viselkedett. Hogy olyan szemérmetesen lesütötte a fejecskéjét, mint egy bünbánó Magdolna.

A kritizálásnak se vége se hossza nem lenne, ha a gyülekezet kifelé nem indulna a templomból a szinterembe, ahol a megszentelt uj harangokat meg fogja áldani az esperes ur. Tizenkét fehérbe öltözött koszorus lányka halad a proczessió előtt, mint tizenkét élő liliomszál. Friss szellő sutog lépteik nyommában, a világoskék pántlika ide oda röpköd a szőke barna

RÁDIUM. Már a régiek sejtettek némely ritka ásványvizben oly titkos gyógyerőt, melyet mágneses jelenségekkel magyaráztak. Az igazi okot azonban csak a legujabb korban ismerték meg, amidőn néhány gyógyforrásban r á d i u m o t fedeztek fel. Hazánkban ezen csodás elem eddig egyedül a Schmidthauer-féle **IGMÁNDI**-keserüvizben találtatott s igy érthető a vele elérhető meglepő gyógyeredmény. Már fél pohárral használva eltávolitja a gyomorban és belekben fészkelő sokféle betegség csiráját s ezzel elejét veszi a baj kifejlődésének. Mint ivó kúra gyomor és bélbajokban, továbbá **elkövéresedés, szivelhályosodás** s azzal járó **fulladásnál sárgaság, máj-** és **lépdaganat, czukorbetegség, aranyér, csúz** és **köszvénynél. vérbőségnél** stb. kitünő eredménynyel használható. Kapható Nagyváradon mindenütt. Nagy üveg 50 fillér, kis üveg 30 fillér. Főszétküldés a forrást ulajdonos: Schmidhauer Lajos gyógyszerésznél, Komáromban.

vezetéssel fenyeget. kérve az igen t. Házat, hogy egy ügyet a mentelmi bizottság elé utalni és azt az ügyre vonatkozó jelentéstételre utasitani sziveskedjék. (Felkiáltások balfelől: Sürgősen!)

Bakonyi Samu (szólásra jelentkezik.)

Az elnök: Kérem megvárni, mig a határozatot kimondtam, addig nem lehet beszélni. A házszabályok 188. § a értelmében kötelessége a Háznak, hogy báró Bánffy Dezső most bejelentett mentelmi ügyét a mentelmi bizottságnak adja ki; javaslom, hogy azzal adassék ki, hogy a bizottság lehető rövid idő alatt a Háznak jelentést tegyen. (Helyeslés.) Méltóztatik ezt elfogadni? (Elfogadjuk!) A határozatot ekképpen kimondom.

Most következik Eitner Zsigmond képviselő ur, aki hasonlé czimen kért szót.

Eitner Zsigmond: A mult év deczember 13-án a képviselőházban történt események folytán én is egy deczember 28-án kelt, elővezetés terhe mellett szóló idézést kaptam a rendőrségtől január 5-ére. Minthogy az 1848-iki törvények a képviselőnek a hazautazásra három napi menetelmi jogot biztositanak, én ebben mentelmi jogom megsértését látom és kérem, hogy a mentelmi jog megsértését tudomásul venni és az esetet a mentelmi bizottsághoz utasitani méltóztassék. (Helyeslés a baloldalon.)

Az elnök: A házszabály 188. §-a értelmében Eitner Zsigmond képviselő mentelmi ügye kiadatik a mentelmi bizottságnak tárgyalás és jelentéstétel végett. (Felkiáltások baltelől: Sürgősen.)

Most következik Bakonyi képviselő ur. Milyen czimen méltóztatik szólani?

Bakonyi Samu: Én is ugyanezen a czimen!

Az elnök: Bakonyi képviselő ur is ezen a czimen kiván szólani.

Bakonyi Samu: Velem szemben a budapesti államrendőrség főkapitánya ugyanezt az eljárást követve a tisztelt képviselőtársaim által bejelentett sérelmet magammal szemben is fennforogni látván, ugyanezt a bejelentést én is megtettem és kérem a tisztelt Házat, méltóztassék azt a mentelmi bizottsághoz utasitani. (Helyeslés a balon.)

Az elnök: A Ház a 188. § értelmében Bakonyi Samu képviselő ur mentelmi ügyét kiadja a mentelmi bizottságnak tárgyalás és jelentéstétel végett.

Most következik az inditvány- és interpellácziós könyvek felolvasása.

Hammersberg László jegyző: Jelentem, hogy az interpellácziós könyvben bejegyzés nincs, az inditványkönyvben sincs ujabb bejegyzés.

Ezután következnek a mentelmi ügyek. Felfüggesztették *Sándor* Pálnak a Hazánk czimü lap miatt való sajtópörében, *Gromon* Dezsőnek pártügyében, *Sucin* János becsületsértési ügyében, *Pop* Géza párbaj ügyében, *Szőts* Pál és *Buzáth* Ferencz párbaj ügyében, *Pap* Zoltán, *Várady* Károly párbaj ügyében, *Okolicsányi* rágalmazási pöre, *Pavlovits* Lyubomir rágalmazási ügyében, *Olay* Lajos rágalmazási és becsületsértési ügyében és *Vlád* Aurélnak izgatás miatt való ügyében a mentelmi jogot, viszont *Sándort*, akit programmbeszéd be nem jelentése miatt és *Lengyel* Zoltánt, akit hatóság elleni erőszak miatt kértek a biróságok, nem adták ki.

Azután az elnök bejelentette, hogy *Polónyi* Géza mentelmi ügyben föl akar szólalni.

Polónyi hasonló bejelentést teszt, mint báró Bánffy Dezső és elmondta, hogy január 3-ról keltezett idézést kapott a rendőrségtől január 5-én, tehát a rendőrség hamarább tudta az országgyülés feloszlatását, mint maguk a képviselők. A nagy garral és sürgősen megindított ügy azonban azóta elaludt. Miután semminemü irást ez ügyben azóta nem kapott, felkereste Ceguss Gusztávot, az ügyészség vezetőjét, hogy mi van a dolgában. De ez igy szólt hozzá:

— Hagyja kérem képviselő ur, jó helyen vannak az akták, a szekrényem fenekén.

Bejelenti mentelmi ügye megsértését. Utána *Olay* Lajos, *Rákosi* Viktor, *Zboray* Miklós, gróf *Zichy* Aladár, *Holló* Lajos, *Sümegi* Vilmos és *Pozsgay* Miklós tettek hasonló bejelentéseket. Ezzel be is fejeződött az ülés és nagy meglepetésre az elnök a Házat *május 22-ig elnapolta.*

A városi pénztár kezelése.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága már korábban utasitotta a tanácsot, hogy készittessen uj szabályzatot városi vagyon kezelés és az ellenőrzésre vonatkozó szolgálati utasitásokat.

Ragány János főszámvevő már elkészitette ezeket a szabályokat s a számvevőség és pénztár által használadnó nyomtatvány mintákkal együtt beterjesztette a tanácshoz. A 70 nagynyomtatott oldalra terjedő szabályzat óriási körültekintéssel van összeállitva.

Ezzel egyidejüleg a számvevői hivatal személyzetének szaporitását kéri a főszámvevő.

A szabályzatokat a következő beadvány kiséretében.

Tekintetes Tanács!

Hivatkozással a 3083—1904. sz. alatt kelt határozatában foglalt felhivásra, a jelenleg érvényben álló szervezeti szabályrendeletnek a köz- és gyámpénztárra, valamint a számvevőségre vonatkozó 74—114. §§-ai helyett, — az időközben szerzett tapasztalatok, — a legutóbb megtartott számonkérő-szék utasitásainak és illetőleg a pénztárnál felmerült rendetlenségek alkalmából kiküldött Szaplonczay Mihály m. kir. belügyminiszteriumi számtanácsos ur szakvéleményének is figyelembe vételével a »vagyon kezelés, számvitel és ellenőrzésről« teljesen uj szabályrendelet tervezetet dolgoztam ki és azt azzal van szerencsém beterjeszteni, hogy annak összes szakaszai az átdolgozandó szervezeti szabályrendelet szövegébe, elfogadás esetén, beilleszthetők.

Egyidejüleg tekintettel arra, hogy a szervezeti szabályrendeletbe beilleszthető intézkedéseken felül, a számvevőségi és pénztári személyzet eljárásának szakszerü és részletes utasitásokkal való ellátása is szükségesnek bizonyult: ez irányban szintén kidolgoztam »pénztár kezelésére, számvitelére és ezek ellenőrzésére; továbbá a személyzet felelőssége és kötelességeire, valamint a pénztári vizsgálatokra vonatkozó szolgálati utnsitást is«.

Amidőn ezeknek a munkálatoknak, a szervezeti szabályrendelet átdolgozására kiküldött bizottsághoz való áttételét kérném, van szerencsém jelenteni, hogy az azokban lefektetett elvek és intézkedések indokolását a bizottságban a részletes tárgyalás során fogom előterjeszteni.

Ugyanezen alkalommal utalva arra, hogy a számvevőség jelenlegi személyzeti létszáma, a számvevői teendők elvégzésére már évek óta elégtelen; hogy a f. évi április 25-ik napja óta a könyvvezető a pénztárnoki teendők ellátására helyettesittetett; hogy az egyik alszámvevő betegsége miatt hónapok óta szabadságon van; hogy a számvevői teendők folytonosan nagy arányokban szaporodnak; hogy mindezeknél

---

hajfonatokon, mialatt a keményitett szoknyácskák hangos zörgéssel verődnek össze. A templomban már nagyon megakadt a levegő; a sok pára és tömjénfüst mintegy felhőbe látszott vonni az egész templomot, melyben lilaszint játszott az ablakokon beszűrődő napsugár. Szinte föllélekzett mindenki, midőn a menet a szinterembe ért.

Gyönyörüséges tavaszi idő volt idekint. A nap káprázatos verő fénnyel sütött, mitha megolvadt ezüst csöpögött volna le a földre. A madarak elhúzódtak a szinterem orgonabokrai, mögé s csodálatos szépen énekeltek.

A menet megállott. Az esperes ur egy emelvényhez ért, mely az ő számára volt elkészitve. Előtte két nagyobb és egy kisebb harang hevert a földön felbokrétázva, felpántlikázva, ugy hogy az ember három garmada virágnak gondolhatta volna.

A harangokat a keresztanyák, koszoruslánykák, ministráns gyerekek és a hivatalos egyházi személyzet vette körül. Ott állott Kovács a kurátor és neje a főkéregető (már tevácsolt fel, ha valami jótékonyczél adja elő magát), Kánya az egyházfi, Kerekes a főharangozó és segédje Marczi, a kajlalábu. A vasuttól is ők szállitották be a harangokat tegnap délben, mialatt kiváncsi sokaság kisérte őket. Az éijel is felváltva virrasztottak a harangok mellett, mert még az is megeshetnék, hogy elemelné őket valami istentelen ember.

A tömeg nagy része a vasrácsos szintermen kivül rekedt s most türelmetlenkedik, hogy ott kell ácsorognia. Elérkezett végre az ünnepélyes pillanat. Az esperes ur az emelvényre lépett, hogy a harangokat megáldván rendeltetésöknek által adja Tompa moraj rebbent végig a tömegen, mely után méla csend következett. Minden figyelem a prédikáczió meghallgatására fordult. Még a két zöld pad közönsége is idekint szorongott. A vénasszonyok, a kik különben nyaranta minden prédikácziót átbóbiskolnak, mert erősen nyomkodják orruk alá azt az egy-két szál bazsalikomot és rezedát, melyet zsebkendőjükben szorongatnak. A kántor befejezte énekét: »ereszd szét ajándékodat, add a te szent malasztodat,« s az esperes ur megkezdte a szentbeszédet elmondva apródra az egész templom történetét. Most egy éve — ugymond — tetszett az Urnak, hogy az ő szent háza is a lángok martaléka legyen. Azt hittük, hogy sohasem heverjük ki ezt a borzasztó csapást, melyet az Ur szent keze büneink miatt mért reánk.

De jámbor keresztények összerakták fillereiket, ugy hogy már két hónapja régi fényében tündököl szentegyházunk. S most már harangjaink is lesznek. Nyájasszavu imára intő harangok, melyek imára szólitanak már hajnalhasadtakor, majd a forró déli pihenés idején s alkonyatkor a nehéz munka után az igazak álmába ringatják az elfáradtakat. A harangok szinte emberi nyelven tudnak szólani. Mennyi öröm rezeg a hangjukban, ha ünnepnapra szólanak s mennyi fájdalom, mennyi bánat fér meg bennök, ha temetésre kell megkondulniok.

Itt az esperes ur megállott, hogy lélekzetet vegyen, meg hogy letörölje homlokáról az izzadságot, mely csak ugy szakadt róla a nagy melegben. Az ácsok ezt olybá vették, hogy a beszéd be van fejezve s rögtön mozgásba hozták a csigákat, melyek a harangokat a toronyba vonták. Az esperes ur is kénytelen volt kimondani az Ament, mert már minden figyelem a harangok felé fordult. Oriási lárma volt természetesen, mert magyar ember ilyen nagy dolgot nem tud csöndben elintézni. Végre nagynehezen sikerült a harangokat elhelyezni s

Üzletáthelyezés!

A n. é. közönség nagybecsü támogatását kérve vagyok

Kérem a helyes czimre figyelni!

Tisztelettel hozom a n. é. közönség szives tudomására, hogy az eddig a **Fő-utczán, a gróf Bethlen-féle házban levő** **aranyműves- és vésnök-üzletemet a városi Bazár-épület szinház oldali részére,** a postai-gyüjtőde mellé *helyeztem át.*

Amidőn ezt szives tudomásul adom, egyben tudatom azt is, hogy mindennemü *aranymüves-* és *vésnöki munkálatokat* a *legszebb kivitelben*, a legolcsóbb árszámitás mellett eszközlök.

kiváló tisztelettel: **Sattler Zsigmond,** aranyműves és vésnök.

fogva a számvevői hivatal oly mérvü hátrálékokkal küzd, amelyeknek ledolgozása a jelenlegi személyzet erejét egyenesen felülhaladja; hogy tehát az ellenőrzés terén annyira tarthatatlan állapotokkal állunk szemben, melyeknek sulya alatt a polgármester, a tanács és különösen alólirott főszámvevő felelősséget nem vállalhat: tisztelettel kérem a tek. tanácsot, hogy a beterjesztett javaslatok közül azt, mely a számvevőség személyzeti létszámát kivánja megállapitani, elodázhatatlan sürgősség indokából kikapcsolni és a tekintetes törvényhatósági bizottság közelebbi rendes közgyülése elé a javaslat ide vonatkozó részének soron kivül való elfogadása és illetőleg kettő (2) egyenként 2000 korona fizetés és 400 korona lakbér illetménynyel javadalmazandó alszámvevői állás szervezése iránt inditványt tenni méltóztassék.

Az ebből származó összesen 4800 koronát tevő kiadásra nézve véleményezem, hogy annak fele része a villanyvilágitási alapból és a másik fele része a házi pénztárból akként fedeztessék, miszerint e czélra a házi pénztár a kövezetvámalap esetleg a létesitendő csatornázási alap megfelelő hozzájárulását is igénybe vehesse.

Ragány János,
főszámvevő.

A szabályzatokat a pénzügyi szakbizottság szombaton, május 20-án veszi tárgyalás alá.

UJDONSÁGOK.

Búcsuszó.

Utolért az állami cselédek rendes sorsa.

Itt kell hagynom ezt a várost, ahol születtem, nevelkedtem, ahol megtanultam ismerni az életet. Itt kell hagynom örömim és bánatim tanyáját, itt a jó barátokat, jó ismerősöket, jó embereket és itt kell hagynom szeretteimet ... a nagy temetőben levő sirhantokat.

Nem az egyedüllét érzete, nem a távolság, de az a megszokottság, mely engem e városhoz kötött, keserüséggel tölt el. Hiszen nincs olyan arcz, mely ne volna ismerős, nincs olyan hely, melyhez valami emlék ne füzne. Lehetne tán beteges tulérzékenységnek mondani, mely gyávaságra vall, hogy valaki irtózik az ismeretlentől, a nélkül, hogy tudná, jó vagy rossz lesz az; de nálam nem ez okoz keserüséget. A benyomások, a hangulatok, melyek e városban és városból vésődtek lelki világomba ott örökké élni fognak és soha el nem mulnak. Ha más nem, eddigi sorsom gondoskodott már olyan faktumokról, a melyeket még a legbübájosabb és legvarázslatosabb idegen vidék sem tud onnan elpusztitani, nem képes elfeledtetni.

De ni! Hiszen én itt tényleg érzékenydedni kezdek, pedig csak pár szóval attól a jó, kedves közönségtől akarok búcsuzni, mely engem e lapok hasábjain is észrevett. A »Tiszántul« kedves olvasóitól bucsuzom.

Kilencz éve immár, hogy e lapba dolgozgatok. Saját nevemen kivül (*He.*), (*Puby*), (*I*), (*H. I.*) jelek alatt irogattam különféle dolgokat és büszkén hivatkozom rá, hogy a miket irtam, a közönségnek, az olvasó érzelmének és gondolatához alkalmazkodva irtam. Nem számitásból, megtagadva saját érzelmeimet; hanem mert én is ugy éreztem. Erről tanuskodnak azok a kedves névtelen levelek, melyeket kaptam, és amelyek elismeréssel adóznak felfogásomnak.

És most ennek is megkell szünni. Mert hiába igérem és meg is fogom tartani, hogy lapunkat a távolból is fel fogom keresni, a közvetlenség hiába, hogy azokat a mikről szoktam irni csak napok mulva hallhatok hirt, elveszi a dolgok aktualitását.

Egyben bizom és reménykedem. Hogy nem leszek soká, — évekig — távol. Nem csak azért, mert ittam a Körös vizét, hanem mert minden porczikám ide van ehez a városhoz nőve.

Kérem tehát azt a jó közönséget, hogy tartson meg a távolban is jó emlékezetében, jó indulatában. Nem érdemetlenre fogják pazarolni, hiszen más társam ott a távolban ugy sem lesz aki szórakoztasson, és akivel szabad időmet eltölthessem, mint az — emlékezés.

Búcsuzom — a viszontlátásig!

Hantke Emil.

—

* **Szent Bonifácz.** A keresztény hit egyik vértanujának *Szent Bonifácz*-nak emléknapja van ma. Bonifácz *Dioklecián* császár uralkodása alatt szenvedett vértanuságot. Tarsuban, hol akkor a keresztények ellen véres üldözés folyt. A szent vértanunak holttestét a tizennyolczadik század derekán találták meg Rómában Callixtus katakombájában s 1747-ben hozták Nagyváradra. *Forgách* Pál Váradnak akkoron uj püspöke Rómába ment s ő kérte el a pápától Bonifácz vértanunak holttestét s haza hozta magával, hogy majd a tervezett uj székesegyháznak hirneves ereklyéje legyen. Ideiglenesen pedig az akkori székesegyházban a mai *Szent László* ujvárosi plébánia-templomban helyezték el a kiváló ereklyét s ott is maradt a mai napig. A szent vértanu teteme ma is olyan állapotban van a Bonifácz-oltár szarkofágjában, mint aminőben megtalálták. Mellette van az a kis edény is, melyben a vértanu vérét őrizték. Szent Bonifácz vértanusága emlékünnepén, holnap hétfőn reggel 9 órakor nagymise lesz a vértanu holtteste fölött. Az oltár koporsóját, melyben a vértanu teteme nyugszik, már ma kibontják és egy hétig igy marad, az ájtatos hivek tiszteletének kitéve.

* **Az uj altábornagy a várban.** A Nagyváradra kinevezett uj állomás- és hadosztályparancsnok: *Csanády* Arthur altábornagy tegnap szemlét tartott a várban. Megvizsgálta a legénység lakszobáit, a raktárakat, a sánczot, az irodákat. Mindenütt nagy érdeklődéssel kérdezősködött.

* **Thaly Kálmán levele.** A Rákóczi korszak nagy történetirója következő levelet intézte *Vaday* Józsefhez, mint a »Rákóczi és a Kuruczvilág« cz. mű szerzőjéhez:

Tisztelt Igazgató ur! Nekem is az a meggyőződésem, hogy viszontagságos történelmünknek egy korszaka sem alkalmasabb a hazaszeretet élesztésére az ifjui szivekben, mint a magasztos, szeplőtlenül ideális jellemü II. Rákóczi Ferencz vezérlete alatti dicső szabadságharcz, a nemzetnek e legnagyobb és legtartósabb erőfeszitéssel — nyolcz éven át vivott — szent háboruja. Azért nagyon örvendek rajta, hogy történelmi munkáimból a gyermeki és ifjui fogékony lelkekre leginkább ható jeleneteket oly szépen ki méltóztatott szemelni s általok jól érthető módon kidolgozva oly érdekes kis gyüjteményben kiadni. Ennek szerény személyemet annyira megtisztelő ajánlatát nemcsak szivesen elfogadom, de azért, valamint a munka bevezetésében és a szövegében is számos helyütt irántam tanusitott szives elismerő, méltányló megemlékezésekért is ezennel hálás köszönetemet nyilvánitom. Hiszen magyar tudósnak az a legszebb jutalma, ha rokon gondolkodásu honfitársai megértik és jó igyekezetét méltányolják. Én egy egész emberéletet áldoztam ama dicső kor feltámasztására — s életem alkonyán örömmel látom, hogy nem hiába, mert megértett engemet az én édes nemzetem, a nemes nagy Rákóczi kultusza eddig nem is álmodott mérvben feltámadt országszerte. Ezzel tartozott az utókor ama nagy és nemes hősnek!

Legőszintébb köszönetemet ismételve hazafias üdvözlettel maradok T. Igazgató urnak készséges öreg szolgája:

Budapest, 1905. május 13.

Dr Thaly Kálmán.

N. B. Az illusztratiók rajzai igen szépek, korhűek.

* **Debreczeniek a révi barlangban.** A révi cseppkőbarlang hire már messze bejárja az országot, s remélhető, hogy nemsokára az ország egyik leglátogatottabb turista-helye lesz. Teljesen megérdemli ez a remek cseppkőbarlang, hogy felkarolja a nagyközönség. Az Erdélyi Kárpát-egyesület legtöbbet fáradozik, a barlang felfedezőjén kivül, a látnivalók feltárásában. Tegnap éjjel a debreczeni Tornaegylet 25 tagja utazott a barlang és a vidék megtekintésére. Reggel érkeztek Brátkára, onnan a Sebes-Körös kanyarodásai mentén Bánlakát érintve, Vársonkolyosra s a Misid-völgy torkolata mellett elhaladva, felmentek a Runk-tetőre s innét a barlanghoz. — A nagyváradi felső kereskedelmi iskola növendékei s tanárai ma szándékoztak kimenni Révre, a barlang megtekintésére, azonban az eső miatt a kirándulást a jövő vasárnapra halasztották.

* **Szent József oltalma.** Ünnepe van ma a nagyváradi katholikus legényegyesületnek. Védőszentjének, Szent Józsefnek napját üli ma az egylet s azért a szokáshoz hiven ma, vasárnap az egyesület katholikus tagjai a szentségekhez járulnak. Korán reggel a diszzászló alatt vonulnak az egylet tagjai a *Szent László*-templomba, szent misére és a szentségekhez járulás után a templomból visszamennek az egyleti helyiségbe közös reggelire.

* **Posta a Püspök-fürdőben.** A m. királyi államvasutak püspökfürdői vasutállomásán »Nagyváradi Püspökfürdő« elnevezéssel 1905. év május hó 16-án, a május 1-től szeptember

most már csak azt következett volna, hogy megkonditsák őket. Mindenki leste a pillanatot, de a harangok csak nem akartak megszólalni. Babonás emberek már sugdosódnak is egymás között s egy másodpercz nem telik bele, már mindenki tudja, hogy a harangok megnémultak. Egyik másik látni is véli, hogy ránczigálják oda fönt a harangkötelet, de biz azok nem akarnak megszólalni. A dolognak pedig az a magyarázata, hogy odafönt összekaptak a polgárok azon, ki húzza meg először a nagy harangot. Mert ez nem olyan mindennapi dicsőség ám. Még az unokáinak az unokái is büszkék lesznek arra, hogy az ő egyik ösük szólaltatta meg először a nagy harangot. Kerekes, a főharangozó, váltig a maga jussát vitatta, de mikor azt igérték neki, hogy rövid uton leboesátják a toronyból, jónak látta elhallgatni. Végre hosszu perpatvar után az öreg Móricz Gergő húzta meg először a nagy harangot, aki a rögtönzött árverésen husz koronát igét ezen mulatságért, amely összeget az áldomás czéljából azonnal le is fizelt. Végre valahára megszólaltak a a harangok lett nagy álmélkodás mindenfelé. Hangosan birálgatja mindenki. Legtöbben a pócsi haranghoz hasonlitgatják, de van itt egy vak leányzó, aki sok bucsuhelyen megfordult már, az azt állitja, hogy a rudnai templom harangjai is szakasztott igy szólnak.

Az uj harangoknak estélig folyton kell szólani. Ez a legényeknek a becsületéhez tartozik. Konganak is azok rendületlenül. Közben a poharak is vigan csengenek s a duhaj legények, hol egy poharat, hol egy üres üveget dobnak ki a torony ablakon, melyek nem egy kemény kaponyát beszakasztanak. De sebaj! Ha mindenki elfelejtené, ezek legalább holtuk napjáig megemlegetik, hogy mikor tették fel nálunk az uj harangokat.

15-ig terjedő fürdőidény tartamára postamesteri kezelésben teljes fel és leadó szolgálattal működő postahivatal lép életbe. — Ezen postahivatal postai összeköttetését, a Nagyvárad félixfürdői 6703., 6704., 6706., 6707., 6708., 6709. és 6710. sz. vonatokkal fogja kapni. A postahivatal a postatakarékpénztár közvetitő hivatala gyanánt is fog működni. A postahivatal kézbesitő kerületébe Püspökfürdő telepet osztotta be az igazgatóság. — Itt emlitjük meg, hogy ugyancsak a biharvármegyei *Czéczke* községben Czéczke elnevezéssel léptet életbe, 1905. évi juniüs hó 1-én a postaügynökségekre meghatározott teljes müködési körrel, az igazgatóság. E postaügynökség postai összeköttetését a Czéczkéről Élesdre és vissza naponta egyszer közlekedő gyalogküldöncz postajárattal fogja kapni. — A postaügynökség kézbesitési kerületébe Czéczke, Izsópallaga és Kőalja községeket osztotta be az igazgatóság. Ezen helyek utolsó postája továbbra is Élesd. — A postaügynökség ellenőrző postahivatala Élesd.

* **Palotay László aranymiséje.** A nagyváradi I. sz. káptalan egyik kimagasló alakja, *Palotay* László k. apát, pápai főpap, a napokban tartja áldozárságának 50 éves jubileuma alkalmával *arany miséjét* Rómában, a szt. Péter kriptájában. A kiváló főpapot 1855. junius 2-án Patrizi Constantin albániai bibornok Ő Szentsége IX. Pius pápának általános helynöke a Latczáni basilikában szentelte pappá. Első szent miséjét junius 3-án a szt. Péter basilikában mondotta. 50 éves fáradságos, de áldásos és nemes munkája után, ujra visszatér oda, hol mint ifju pap mutatta be az első szt. miseáldozatót, hogy most, mint megőszült, de érdemekben gazdag főpap, adjon hálát az Urnak. Az arany misét fél 9-kor tartja meg. Jelen lesz az Eucharisztikus Congressuson is, mely alkalommal a Lateráni Basilikában ünnepély triduum lesz: ő Szentsége X. Pius pápa junius 1-én ünnepélyes szentmisét 6-án pedig a legfölségesebb Oltáriszentséggel körmenetet tart, szent Péter vatikáni basilikájában. Aranymisésünket hiteles római tudósitás szerint, pápa Ő szentsége külön kihallgatáson fogadja.

Palotay László holnap vagy holnapután indul nagy utjára. Az egész város és egyházmegye szeretete, tisztelete s az az óhajtása kiséri, nyerjen erőt az örök városban még hosszu, számos évekre terjedő áldásos müködésre, nyerjen isteni kegyelmet nemes buzgalma további folytatására.

* **Adólajstromok közszemlén.** Nagyvárad város összes város részére, továbbá az idegen szőlő tulajdonosokra az 1905 évre vonatkozó s a végérvényesen megállapitott százalékban kivetett utadóval, valamint az állami egyenes adót nem fizetők által természetben leszolgálando kézi napszámokról szoló egyénenkinti kivetési lajstromok az 1900 évi I. t. cz. 23 §-a rendelkezéséhez képest a városi adóhivatalnál (városi székház földszint) és pedig az I. ker. olaszi városrész kivetése a 21. számu, a II. ker. Ujváros és Külváros kivetése a 15 számu, és a III. ker. váralja, Velencze- Csillag város valamint a hegyközség kivetése 26 számu hivatali helyiségben f. évi május hó 30 napjáig terjedő 15 napi közszemlére kitétetnek. — Miről az érdekeltek azzal értesittetnek, hogy ezen egyénenkénti kivetési lajstromokat a fenntebbi határidő alatt megtekinthetik s a netalán sérelmesnek tartot kivetés ellen felszólalamlásaikat f. évi május hó 30 napjáig Nagyvárad város közigazgatási bizottságához beadják. Nagyvárad, 1905 évi május hó 8-án. *Rimler* Károly s. k. polgármester.

* **Mária ájtatosság.** A májusi ájtatosságokat mindkét templomban nagy számmal látogatják a hivek. Ma vasárnap este emelni fogja a Mária ájtatosság magasztosságát a Szent László templomban egy kiváló énekes szólója. A litánia alatt *Szabó* Imre székesegyházi tenorista, *Rechs* Mihály »Ave Mariá«-ját énekli, a szerző orgonakisérete mellett.

* **Esküvő.** Diszes esküvő szinhelye lesz holnap, hétfőn Budapesten a belvárosi római katholikus plebánia-templom. Dr *Pálffy* Gyula, margitai fiatal, kitünő képzettségü ügyvéd, kiben megyei társadalmunk agilis s rokonszenves tagot nyert, lapunk segédszerkesztőjének, *Pálffy* Béla főreáliskolai hittanárnak öcscse, holnap délután hat órakor vezeti oltárhoz bájos menyasszonyát, *Possert* Margit urleányt *Possert* Gyula fővárosi hirneves ügyvéd leányát. A boldog uj párra a vőlegény bátyja, *Pálffy* Béla adja az egyház áldását.

* **Az avignoni palota.** Avignon város magisztrátusa kimondotta a halálos itéletet egy régi, sok évszázados palotára, amelyhez pedig a város legnagyobb históriai dicsősége füződik. Annak az időnek az emléke, mikor Avignonban székelt a katholikus világ lelki fejedelme: a pápa. A tizennegyedik század elején kezdődött Avignonnak ez a dicsősége, megcsorbult a század vége felé, amikor csak az ellenpápa rezideált Avignonban, mig 1411-ben megint Róma lett — Róma. Avignon históriai dicsőségének napja akkor leáldozott és semmi kilátása rá, hogy megint ráragyogjon. Mi sem maradt ott emlékül, csak a hatalmas palota, amelyben hét pápa lakott. Közel ötszáz esztendeje már ennek és több kétszáz esztendejénél, hogy a palota lakatlan, illetve részben kaszárnyául szolgál. Az ezredet azonban nemrégiben elakarták helyezni s igy a különben már teljesen megrongált palota föntartásának elég sulyos terhe a városra száll. A szocziálisták és a radikálisok erősen megostromolták ezt a tételt, végre is a városi képviselet többsége ugy döntött, hogy a palota tatarozására többé egy fillért sem ád és azt tovább nem is őrizteti. A pápák egykori palotája tehát szabad lesz a csavargóknak, a baglyoknak és az időromboló kedvének, hacsak a hadügyminiszter nem teljesiti a környék lakóinak kérelmét s ott nem hagyja katonákat.

* **Ember György temetése.** Általános részvét kisérte sirjába *Ember* Györgyöt. A tegnapi temetésen képviselve volt az egész város, a társadalom minden rétege. A Körözs-utczai róm. kath. iskola udvara szorongásig megtelt gyászoló közönséggel a szomoru szertartás kezdetére. — Ott voltak: *Fetser* Antal apátkanonok, *Lauráu* Ágoston gör. kath. püspöki helynök, Sipos Orbán, dr Molnár Imre, Novotny S. Alfonz gimn. igazgató, Nyes Mózes gör. kath. kanonok, Komlóssy József, Ragány János, Papp Imre, dr Schweiger Ede, dr Vucskics Gyula, Székely Sándor, dr Imrik Gusztáv, dr Tóth Mihály, Réz Mihály, Makucz Ernő, Papp Károly dr Krűger Aladár, Veiterschütz János, Imrik László, Heilinger József, Szabó Ferencz, Gúta Márton, dr Hetkó Valér, Szüts Izsó, Kotzmann János, Mikussay József, Auspitz Adolf, Jánosházy János, Láng József, Széles Lajos, Mertz János, Andriska Károly, Lengyel Lajos, Mertz Nándor, Voszka Ferencz, Arany Sándor, Dévald Mihály, Stagl Kálmán stb. Testületileg a közs. iskolák tanitói s tanitónői, az ipariskola tanerői, a róm. kath. elemi fiuiskolák ujvárosról olaszi-ból s váraljáról a tanitók vezetése alatt; a rk. tanitónőképző intézet, az Immaculata zárda, a nagyvárad-vidéki rkath. tante tület Oriási számmal a volt tanitványok s szülök.

A szomoru szertartást *Dencs* János cz. kanonok, olaszi-i esperes-plébános, kerületi tanfelügyelő végezte, *Klédorfer* Lambert kapuczinus házfőnök és dr *Lestyán* Endre segédletével. — A »Circum dederum«-t megható gyászéneket s a beszentelés után egy gyászzsolozsmát a tanitóképző intézet növendékei énekelték meghatóan. — Beszentelés után a gyászmenet a Szent László plebánia templomba vonult. A virágokkal boritott koporsót az elhunyt kartársai vitték a templomba. Itt requiem volt az elhunyt lelkiüdvéért. Utána nagy tömeg kisérte ki az ujvárosi Központi temetőbe az elhunytat, hol a földi porait átadták az anyaföldnek. A koporsót sok szép koszoru boritotta. A gyászbaborult család tagjain kivül koszorut helyeztek a koporsóra a róm. kath. népiskola növendékei, a tanitóképző növendékei, a nagyvárad-vidéki róm. kath. tanitóegyesület, s az ipariskola tantestülete.

* **Iskolatársak találkozója** Fölkéréttünk a következő sorok közlésére: Felkérem azon volt iskolatársaimat kik az 1895 évben a nagyváradi felsőkereskedelmi iskolában érettségi vizsgát tettek, hogy a 10 éves találkozás létrehozása érdekében czimüket velem tudassák. Derzsi *Fisch* Géza Budapest, VI. Vörösmarty utcza 69—71. II. 9.

* **Bucsuestély.** Szépen sikerült társas vacsorán bucsuztatta el a nagyváradi pénzügyigazgatóság tisztikara Zalaegerszegre fogalmazóvá kinevezett derék, szép tehetségü, szinpatikus kartársát *Hantke* Emilt. A bucsuestély a Bazár éttermében tegnap este ment végbe s részt vett rajta az egész tisztikar, élénk bizonyitékául annak, hogy a távozóban egyik legkedvesebb tagját veszíti el a tisztikar. Hantkét sok szép toasztban ünnepelték kartársai, kivánva neki uj állomásán további sikert és előmenetelt. Az együttérzésnek szép példáját adta *Papp* Miklós pénzügyigazgató, ki maga is megjelent a bucsuestélyen és elsőnek ő bucsuztatta el tiszttársaitól a távozót. A társaság késő éjjelig mulatott együtt a legjobb hangulatban kitünő zene s a Bazár kitünő borai mellett. Általános elismerést aratott a vendéglő konyhája is.

* **Pusztitják a fákat.** A kedvező időben a tereken, utczákon pompásan viritanak a fák, bokrok. Természetesen a gyermekeket tömegesen viszik ki a szülők és a dadák a sétaterekre. Ez helyes is, egészséges is, mert elég hosszu volt a tél, amikor a szobába kellett zárni az apróságot. Az azonban már nem helyes, hogy ugy a gyerekek, mint kisérőik, leszedik a fák virágait, letördelik a galyakat. Amihez az egyiknek joga van, az szabad a másiknak is. Mi lenne akkor, ha mindenki letörne egy galyat. Ezért nem szabad eltürni senkitől a fák pusztitását. Most még a rendőr szeme előtt is tördelik a Körözs-korzón a gesztenyefák virágait, mert a rendőrnek sincs megmagyarázva, hogy a növényzethez nem szabad nyulni. A főkapitány intézkedhetnék e tekintetben.

* **Vendég az állami főreáliskolában.** A nagyváradi állami főreáliskolában a vallás- és közoktatásügyi miniszter megbizásából *Kemény* Ferencz Budapest székesfővárosi állami főreáliskolai igazgató a franczia nyelv tanitási módszerét tanulmányozta tegnapelőtt. A kiküldött tegnap, szombaton délelőtt a tanári testülettel értekezletet tartott és a tapasztaltak fölött teljes megelégedését fejezte ki az értekezlet előtt a franczia nyelv tanárainak, kik a legujabb tanterv szerint a legnagyobb odaadással tanitják növendékeiket a franczia nyelvre és hozzátéve szép siker mellett.

* **Lesujtott a villám.** Tegnap este felette erősen beborult és sürü felhők közül vakitó villámok czikáztak. A kolozsvári-utczai 45. számu Istvánffy-Virányi-háznál a telefon-

vezetékbe csapott le a villám s a sodronyokat összeszaggatta. Komolyabb veszedelmet nem okozott.

* **Temetés.** Nagy részvét mellett ment végbe *Szödényi* Nándorné temetése, melyen megjelentek Hlatky Endre képviselő, Rimler Károly polgármester, Sal Ferencz, Sziládky Ernő, Kelepecz Dezső, Bertsey György, Jankovits János, Voszka Ferencz, Lévay Zsigmond, stb. A koporsót tizenegy szép szalagos koszoru boritotta. A diszes temetést Veiszlovits Adolf és Fia első nagyváradi temetkezési vállata rendezte.

* **Letartóztatott szélhámosok.** Egy kitünően szervezett csalóbanda vezéreit fogta el tegnap a margittai csendőrség. *Szabó* Lajos, *Tapaszi* József és *Pfanfeder* Sámuel nagyváradi illetőségü szélhámosok már évtizedek óta azzal toglalkoztak, hogy hiszékeny falusi embereknek háromszoros értékü, jólsikerült hamis bankókat igértek valódi pénzért. A rendőrség már régebb idő óta figyelemmel kisérte a három szélhámos manipulációit s Szabó Lajost és Tapaszi Józsefet a mult évben le is tartóztatták több rendbeli csalás gyanuja miatt. A szélhámosok azonban a vizsgálat alatt oly ügyesen védték magukat, hogy meg kellett szüntetni az ellenük megindított eljárást. A szabadon bocsátás után azonban ismét megkezdte müködését a csalóbanda. Szabó Lajos a mult hó elején megjelent Szilágy-Nagyfaluban és Zovány községben s régi szokások fogásával, uj bankók mutogatásával elkápráztatta a pénzsóvár jobbmódu falusi gazdákat. *Egri* Bálint, *Foris* F. János és *Király* Miklós nagyfalui gazdák fel is ültek Szabó hitegetéseinek és 200 forintot adtak neki, hogy azért 600 forint értékü hamis bankókat küldjön nekik. A pénz azonban nem érkezett meg, de érkezett a gazdákhoz egy felszólitólevél, hogy 2000 forintot hozzanak be Varadra, itt azután majd átvehetik helyette a 6000 forint áru hamis bankót a »Bihar«sörcsarnokban, a budapesti központ megbizottjánál. A három gazda bejött Nagyváradra, itt aztán *Szabó* Lajos és *Benrád* Albert sörcsarnok tulajdonos leitatták a parasztokat, kiktől mikor már lerészegedtek elszedték a 2000 forintot. Szabó és Pfaufeder Sámuel ezután még egyszer *Margittára* adtak találkát a becsapott embereknek, hol aztán letartóztatta őket a csendőrség. A két szélhámost és az orgazdát beszállitották a nagyváradi ügyészség fogházába. *Nizsalovszky* Endre vizsgálóbiró már megtartotta a kihallgatást, melyen a csalók beismerték bünüket.

* **Hymen.** Dr *Fráter* Pál nagyváradi fiatal ügyvéd e hó 16-án, kedden délelőtt 11 órakor esküszik örök hüséget arájának, *Jakabffy* Mártának, *Jakabffy* Ferencz és neje leányának Budapesten.

* **A nagyváradi Kossuth-szobor.** A nagyváradi Kossuth-szobor létesitésére eszközölt gyüjtés eredményéről folytatólag vettük a következő elszámolást:

552. sz. iv. Gyüjtö: *Mangra* Vazul Nagyvárad. Mangra Vazul 20 kor., összesen 20 korona.

556. sz. iv. Gyüjtő: *Erőss* Rezső ur Nagyvárad. Erőss Rezső 10, dr Pap Károly 2 Szokoly Elemér 5, Fischhof Frigyes 2, Keszte István 5, Tomcsányi Sándor 2, Géczy János 2, Tölczel Lajos 2, Balog Kálmán 5, Hesz Ágoston 1, Sterba Szabolcs 2, Geszty László 2, Kovács Béla 5, Somogyi Miklós 2, Kernáts János 2, Barényi Béla 1, Dernyei Ferencz 2 korona. Összesen 52 korona.

557. sz. iv. Gyüjtő: *Géczy* Lajos Nagyvárad. Habókay József 4, dr Habókay Béla 4, Géczy Lajos 4 korona. Összesen 12 korona.

474. sz. iv. Gyüjtő: *Ausländer* Lipót, Belényes. Ausländer Lipót 2, ifj. Molnár György 2, özv. Virág Istvánné 1, Endey István 3, Posch Gyula 2, Papp Jánosné 1, Illyés Adalbert 2, dr Középessy Ernő 2, Rollab József 1, Tóbiás Miklósné 3, Zsigmond Árpád 1, Kain Dezső 1, Munyátka Ferencz 2, Járossy József 1, Lindermájer István 1, Matits Ferencz 1, Aranyi Sámuel 1, Csimpa Tivadar 1. Fisch Sándor 1, Darvas Imre 3. özv. Bura Jánosné 2, Belényesi József 1, Wáldán János 1, Weisz Adolf 1, Ferenczy Dezső 1, Soós Károly 1, Merényi János 1, Veinstein Móricz 2, Hirschmann Mór 1 korona. Összesen 43 korona.

* **Elhunyt tanitó.** A halál, mely egyaránt tolakodik be palotákba és kunyhókba; mely egyaránt szolgáltat igazságot koronás főknek ugy, mint koldusoknak, milliomosoknak ugy, mint éhező szegények, — mostanában a paedagogusokat viszi oda, ahol mindenkinek az érdemeit egyaránt méltányolják, két hétte ezelőtt a képző-intézet igazgatóját, tegnap az ujvárosi róm. kath. iskola egyik tanitóját kisérték el utolsó utjára. Alig hantoltuk be a sirt, már részvéttel értesülünk egy öreg tanitó, *Szebeny* János haláláról. Az elhunyt csaknem félszázadon keresztül buzgólkodott a népnevelés tövises mezején. Mint tanitó legtöbb idejét az *endrődi* r. k. iskolánál töltötte. Fáradtságot nem ismerve lankadatlan buzgalommal törekedett a nép anyagi s erkölcsi érdekeinek előmozditására. A megboldogultban *Szebeny* Gyula székelyhidi esperes-plebános édesatyját gyászolja. A család a következő gyászjelentést bocsátotta ki:

Özv. Szebeny Jánosné szül. Konsiczky Anna mint neje; Emma, Gyula, László gyermekei; özv. Szebeny Antalné szül. Török Lucza és Szebeny Lászlóné szül. Venczák Mária menyei; unokái: Antal, Mariska, Otilia, János, Mariska, Anna, Imre, Erzsike, László, számos rokonok nevében fájdalommal telt szivvel jelentik, hogy felejthetetlen férje, illetőleg édes atyjuk, apósuk és nagyatyjuk *Szebeny* János, nyugalmazott róm. kath. tanitó élete 83-ik, boldog házasságának 57-ik évében, folyó évi május hó 12-én délelőtt fél 12 órakor Isten szent akaratján megnyugodva viselt hossza szenvedés és a szentségek ájtatos felvétele után, az Urban elhunyt. A megboldogult földi maradványai folyó évi május hó 14-én délután 4 órakor fognak a róm. kath. plebániai épületben levő lakásán beszenteltetni és az alsóvárosi róm. kath. sirkertben a boldog feltámadás reményében nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent mise-áldozat halhatatlan lelke üdvéért f. hó 15-én reggel 8 órakor fog a székelyhidi róm. kath. templomban bemutattatni. Székelyhid, 1905. május 12. Az örök világosság fényeskedjék neki!

* **Tolvaj krónika.** Roxin János nyugalmazott jegyző, kir. törvényszéki tolmács Uri-utcza 32 sz. alatti lakásákól tegnap virradóra egy női inget, egy kést, három kávéskanalat, két zsebkendőt és 3 nyakkendőt elloptak. S lopással gyanusitott I. Tóth Julianna jogos felháborodásában kereket oldott. Elfogatása iránt intézkedett a rendőrség. Az önérzetében sértett, de kétségkivül enyveskezü hölgy Hajdunánásnak vette utját. *Dobos* József vállalkozó, Szacsvay-utcza 17. sz. alatti lakásán asztaldiszül kirakta ezüst óráját és 8 korona pénzét. A kincsek tegnap este 6 óráig diszitgették az asztalt, ugy fél hétkor érkezett és eddig ismeretlen látogató azonban sokallotta a diszt és leszerelte az asztalt. Az ismeretlen, de annál tolvajabb látogatót keresi a rendőrség.

* **Kedvező időjárás.** A gazdáknak nagy az örömük; pompás időjárás köszöntött be. Jótékony, áldásos eső és derüs nap váltakoznak. A mező, kert, szántóföld felüdült, a növényzet buján zöldel. Tegnap délután sötét fellegek gomolyogtak, de nekünk csak kevés jutott belőle. A három fagyosszent most nem fagyott, hanem áldásos esőt hozott, s a levegő enyhe. A kedvező időjárás folytán rövid idő mulva a zöldségnemüek bekerülnek a piaczra s ezzel valószinüleg megszünik legalább részben az óriási drágaság. A gazdák reménnyel vannak eltelve s még csak az Orbán nap aggasztja némileg őket.

—

Pannonia étterem és télikert.

Első minőségü **Dréher-féle KORONA-SÖR,** termelőktől beszerzett **kitünő BOROK;** továbbá izletes villás-reggeli **zóna szerint is kiszolgálva 20 fillérért.** Tisztelettel

KARNER GYULA vendéglős.

x **A japánok hadi szerencséje,** fényes például szolgál a bámuló világnak arra nézve, hogy a kitartás erénye csodákat képes müvelni. A világtörténelemben eddig példátlanul álló győzelmek csak annak a szivós, a végsőig megfeszitett kitartásnak az eredményei, melyekről e hősies nemzet oly fényes tanuságot tesz. De talán leginkább szükségünk van a kitartásra a szerencse ostromlásánál. Fortuna istenasszony sokszor hosszabb időn át kaczérkodik, mig a kiválasztotta veti mosolyát. Különösen tapasztalhatjuk ezt az osztálysorsjátéknál és a szerencse által különösen kedvelt **Gaedicke bankház** Budapesten számos ügyfelének jutott kitartás jutalmául nagy összegü nyeremény. A most lezajlott főhuzásnál egész csomó főnyeremény esett ezen bankház által eladott sorsjegyekre, mely kiváló szerencséjéről már régóta közismert.

x **Végén csattan az ostor.** Nemrég a vidéken meghalt egy jómódu polgár, aki örököseiről egyformán, igazságosan gondoskodott. A hagyaték átvételénél a nagy pénzes vasszekrényben négy osztálysorsjegyet is találtak, melyekről az örrökhagyó végrendeletében nem intézkedett. A jobbmódu rokonok elhatározták, hogy ezeket egy távoli, szegény rokonuknak ajándékozzák oly czélból, hogy ez tegye pénzzé a sorsjegyeket. A szegény rokon azonban nem adta el ezeket, hanem tovább játszott a sorsjegyekkel. És bizalmát meg is jutalmazta a sors, mert már egy hét mulva a szerencsés **Török-bankházban** Budapesten egy nagy főnyeremény jutott osztályrészeül. Amidőn a vagyonos rokonok ezt megtudták, megnyult az arczuk, azonban a derék ember a méltányosság álláspontjára helyezkedett és a nagy összeget megosztotta rokonaival. Ily nemesen gondolkozó ember mai napság ritkán található.

x **Tavaszi kelmékben,** ugyszintén más divatczikkekben gyönyörü választéka van Klein Menyhért előnyösen ismert fiatal kereskedő Szt.-László-téri (Holdas templom mellett) üzletében, melyet meglepő olcsó árban árusit, a miért ajánljuk a t. vevőközönség figyelmébe.

x Felhivjuk a t. olvasó közönség figyelmét **Mitteiler Ede** férfi-szabó mai számunkban közölt hirdetésére.

x **Zeneestély.** Ma, vasárnap, május hó 14-én a »Bihar«-kávéházban délután 4—6-ig uzsonna zene, este Pócsi Laczi zenekara nagy hangversenyt rendez. Kitünő jégbehütött italok, franczia kivonatu fagylalt. Pontos figyelmes kiszolgálás. A n. é. közönség szives támogatását kéri mély tisztelettel *Beyer* Károly kávés.

x **Sok pénzt takarit,** ha mindennemü vásznat, ágynemüt, paplant, takarót, női és férfi fehérnemüt közvetlenül gyárakból rendel. *Kereskedelmi iroda Budapest, Kerepesi-ut 65. I. em.*

x **A leggyorsabb és legkényelmesebb uton** értesülhetnek Kiss Károly és Társa bankházának (Budapest, Erzsébet-körut 19.) üzletfelei az ott vásárolt osztálysorsjegyeknek nyeremény eredményeiről, amennyiben több budapesti napilapban minden egyes huzás alkalmával azonnal leközöltetik a náluk nyert sorsjegyek számait és igy e lapok minden olvasója a leggyorsabban és a legkényelmesebben láthatja, nyert-e és mennyit! Ezenkivül minden vevőnek valamennyi huzás után a hivatalos nyereményjegyzéket ingyen beküldik és a kihuzott nyereményeket azonnal kifizetik. Megbizható, előzékeny és pontos müködésénél fogva tanácsos e szerencsés bankházban sorsjegyeket venni és pedig kabalából ajánlatos, hogy lapunk mai számában megjelent *Kiss Károly és Társa*

hirdetéséből a nevük vagy más szerencsés neve mellett álló számu sorsjegyet vegyék meg. A szerencse kiszámithatatlan, hátha épen a kiválasztott számra esik egy nagyobb nyeremény! Kiss szerencséje nagy!

x **Katonazene!** Ma vasárnap este a *Lloyd kávéház* kellemes helyiségében a 37-ik *gyalogezred teljes zenekara* nagy hangversenyt rendez. Ma játsza először a *katonazene* a *János vitéz* mesés szép zenéjü operettet, és más uj darabokat, melynek meghallgatására telhivom a n. é. közönség szives figyelmét. Kitünő fagylalt, jégbehütött italok, valamint hideg buffet, mérsékelt árak mellett állnak m. t. vendégeim rendelkezésére. Szives pártfogást kér mély tisztelettel *Kurtág Dezső* kávés.

x **A fiumei kávébehozatali társaság** fiók-üzlete már megnyilt Legjobb kávék ott kaphatók, igen jutányos. árak mellett.

x **Szivességet vélünk tenni** a közönségnek, midőn saját érdekében arra figyelmeztetjük hogy a költözködési idényre szükséges összes dolgokat, u. m. *szőnyegeket*, függönyöket, garniturákat, paplanokat és madraczokat, kizárólagosan *Háasz* Manónál, Nagyvárad Zöldfa-utcza elején szerezze be, hol ezen czikkek valóban bámulatos olcsón lesznek eladva.

x **Radium-felfedezés Magyarországon.** A kir. magyar természettudományi társulat chemia ásványtani szakosztályának 1905 márczius 28-iki ülésében Szilárd Béla előadást tartott a Schmidthauer-féle igmandi keserűviz radio-activitásáról, amely szakkörökben nagy feltűnést keltett különösen azért, mert ez az első eset, hogy magyar ásványvizben rádiamot mutattak ki.

x Tavaszi és nyári divatos áruk *olcsó beszerzésére* ajánljuk a **Fábry Testvérek** *keresztény áruházát* felkeresni, bővebb felvilágositást a czég mai hirdetése nyujt.

x Felhivjuk t. olvasóink szives figyelmét *Debreczeni Lajos* jó hirü géplakatosnak a mai számunkban közölt hirdetésére.

x Kocsigyár. A régi Bodánszky-féle, eddig is jó hirnévnek örvendő kocsigyárat kitünő szakemberek vették át, kiknek minden igyekezetük oda irányul, hogy azt olyan mértékben fejleszszék, mely a legmagasabb igényeket is képes legyen e téren kielégiteni. Felhivjuk olvasóink figyelmét a czégnek lapunk mai számában közölt hirdetésére.

x **Hasznos tudnivalók.** Az orvostudomány tanitja hogy az egészséges emberi szervezetnek naponkint egy litervizre van italul szüksége. Ez a viz szolgál ugyanis a bevett ételek higitószeréül. E nélkül ugyanis a szervezet a megemésztett táplálékokat hasznosan feldolgozni nem tudja. Minthogy azonban a táplálékokkal a gyomorba minden esetben igen sok és különböző betegség csirája is bejut, fontos, hogy italul olyan viz használtassék, mely bakteriummentes legyen, tehát azon csirákat ne szaporitsa, másrészt a táplálékokkal bevett baktériumokat a gyomornak megölni segitse s végül, hogy a viz a gyomrot ne rontsa.

Be van igazolva, hogy ilyen czélokra a mohai viz végtelenül alkalmas, mert teljesen baktériummentes. Másodszor, minthogy szénsavat tartalmaz, a baktériumok mérgező hatását lerontja. És végül, minthogy a gyomrot alkalmasan izgatja, egyrészt étvágyat csinál, másrészt bőséges elválasztását okozza azon gyomornedveknek, melyek azon kártékony baktériumokat megölik.

A mohai Agnesviz fogyasztását különben is főként tavaszszal, kiváltképen lehet ajánlani. Ekkorra ugyanis a téli nehéz táplálkozás után a gyomor nagyon is megkivánja a gyomorjavitót. Másrészt ekkorra esik a legtöbb fertőző betegség, a mitől a mohai Ágnes-forrás a gyermeket és felnőttet biztosan megóvja. Gyermekeknél ilyenkor mutatkoznak az angol-kór tünetei, a melyeket a mohai Ágnes viz mésztartalmánál fogva megszüntet s végül tavaszra esik a legtöbb szülés, tehát ilyenkor van a legtöbb szoptató asszony is, a kiknek a mohai Ágnes forrás fogyasztása azért fontos, mert ez a viz a tejválasztást nagyban fokozza.

Háztartások számára nagy üvegekben a mohai Ágnes-forrás különösen olcsón kapható.

Uj

butor-ipartelep

Nagyvárad, Szent-László-tér

Rimanóczy-ház (Holdas templom mellett.)

Telefon-szám az egész megyére: 584.

Butor ipar-vállalat!

Nagy raktár

modern szalon-, ebédlő-, háló-, fürdőszálloda és mindennemü tükör, réz és vasbutorokban.

Saját mühelyemben készülnek

minden e szakmába vágó kárpitos, asztalos stb. munkák legszolidabb kivitelben, a legjutányosabb árak mellett.

Kiváló isztelettel 1082.

Büchler Márton.

Száz nap.

— A hadapródiskola ünnepélye. —

»Ha majd a hazát ellenség fenyegeti, ott találkozunk ismét, akiket 100 nap mulva a világ 4 tája felé szór szét a végzet az iskolából. Ott leszünk, ahol a honvédtiszt régi jelszava hiv: győzelem vagy halál! Es ott kiáltjuk a honvéd diadalmas vezényszavát: Előre!«

Ez volt a befejezője a honvéd hadapród iskola tegnapi száz napos ünnepélyén tartott megnyitó beszédnek. Ez a beszéd jellemezte azt a szellemet, amely a hadapródiskolában a hazafiság egyik központját teremti meg. Itt látszik, micsoda hatalmas erőt lehet a hadsereg számára nevelni azzal, hogy a magyar nemzet katonai erényeit felszabaditjuk és a véderő szolgálatára esketjük. A magyar katonai nevelés kiterjesztésének minden magyar ember a leglelkesebb hive lenne, aki a nagyváradi hadapródiskola nevelési rendszerét közelről láthatja. Katonai, hazafias és monarchikus szempontból a nagyváradi hadapródiskola nevelési iránya egyaránt mintaszerünek bizonyul. A hazafi is, a katona is büszke lehet rá, s ragyogni láthatja benne a magyarság katonai erényeit a hazafiság glóriájában.

Nemes izlésü, tiszta jellemü, hamisitatlan nemzeti érzésü, hazaszeretet s királyhüségben egyaránt rendithetlen tisztikart nevelnek ez intézetben, mely erényekben legkimagaslóbb példányképe első sorban az intézetnek kiváló parancsnoka *Mayor* Miklós alezredes, ki az intézet felállitása óta soha nem lankadó, hanem folytonosan fokozódó lelkesedéssel s határt nem ismerő buzgalommal oltotta az erényeket a leendő hovédtiszti nemzedék lelkébe.

Nagy és nemes munkájában méltó munkatársai, a feladata és hivatása magaslatán álló tanári kar.

A száz napos ünnepélyt az intézet IV. éves növendékei rendezik annak megünneplésére, hogy még csak 100 kis napot töltenek a növendékek egyenruhájában. A tegnapi ünnepély az intézet tornacsarnokában folyt le, nagyszámu közönség jelenlétében, melynek sorai közt ott láttuk városunk legszebb hölgyeit, polgári és katonai előkelőségeit.

Bodor Sándor IV. évfolyambeli növendék igen tetszetős és hazafias üdvözlő szavai után »Jelen és jövő« czim alatt igen sikerült egész kis vigjátéknak beillő iskola rajz került szinre. A kis rajzot Horváth K. Alfréd IV. évfolyambeli növendék irta; szereplői pedig Tenhauser Elemér, Uy Kálmán, Horváth József, Sarvay János és Szalay Endre IV. évfolyambeli növendékek voltak.

Hálás tapsok között gördült le a függöny a nemesen mulattató kis rajz után.

Sikerült és tanulságos volt a müsor 3-ik száma is, melyben a »*Vivás fejlődését*« mutatta be nyolcz IV. évfolyambeli növendék élőképekben; kaczagtatóan sikerült a párbaj-jelenet.

Komoly. minden magyar szivet felemelő szám következett ezután. »*Egy kurucz tábort*« mutattak be régi kurucz nóták előadásával, viharos tetszés mellett.

Ötletes és jóizü humorral telt volt a következő szám a »*Spanyol táncz*« bemulatása, melyben *Engeszer* József és *Landmann* Rezső egy spanyol tánczosnőt parodizáltak nagyon sikerülten és kaczagtatóan.

Müvészi szinvonalon állott *Gerecz* János IV. évfolyambeli növendék Chopintól III. Polonaise zongora játéka.

A müsor többi számát »*Buzogány gyakorlat, Parterre tornászat* és *Nyujtó tornászat*« czim alatt megkapó tökélylyel szinte a merészségbe átmenő bátorsággal és biztossággal előadott tornagyakorlatok képezték, melyek között leginkább *Oláh* János, *Illyés* Sándor, *Mokcsay* Dezső, *Lázár* Imre, *Bereghy* Géza és báró *Apor* Béla IV. évfolyambeli növendékek arattak sikert.

Végül *Gaál* Imre zárószavai fejezték be az ünnepélyt,

Ezután a király iránti hódolatot bemutató igen sikerült előkép bemutatása alatt az egész közönség felállva énekelte a *Hymnust*, mire az ünnepély első része befejezést nyert.

Az egész müsor igen nemes izléssel, ötletességgel és valóban nagy preczizitással volt összeállitva és előadva.

Az ünnepély után az intézet tágas és izlésesen diszitett éttermeiben kedélyes lakoma következett, majd ezután a tánczteremben a legnagyobb évadba is beillő előkelő »*tánczestély*« a pirkadó hajnalkor zárta be e minden tekintetben fényesen sikerült »Százas emléknapot.«

IRODALOM.

A gyermekvédelem társadalmi szervezése.

A gyermekvédelem a szocziálpolitika törekvései között talán az egyetlen, mely az állami és társadalmi élet minden tényezőjének sympathiáját birja. Minden társadalmi osztálynak egyaránt rokonszenves a gyermekvédelem. A jószándék segiteni, a jóakarat a gyermekeket védelmezni meg van minden emberben. De sokan csak a jószándéknál maradnak meg. A társadalomnak csak nagyon kis számu tagjai vesznek érdemlegesen részt a gyermekvédelemben. Nem lelkesedik ugy, nem vesz többé oly élénk részt a gyermekvédelemben, a mióta az állami gyermekvédelem az elhagyatott gyermekekről való gondoskodást az államhatalom teendői közé sorolta. E tévedést eloszlatni, a társadalmat a maga egészében a gyermekvédelemnek megnyerni, a társadalmi gyermekvédelmet országszerte szervezni akarja egy uj ujság.

»*Gyermekvédelmi Lap*« a czime. Főszerkesztője *Edelsheim Gyulai* Lipót báró. A lap felelős szerkesztője *Torday* Ferencz dr., a budapesti állami gyermekmenhely főorvosa. Mint gyermekorvos és mint orvos-iró egyaránt közismert nevü ember, kinek tollából kikerült bekössöntő élénk gondolatmenettel okadatolja a gyermekvédelem társadalmi szervezésének és egy gyermekvédelmi lap megteremtésének szükségességét. A lap munkatársai a társadalmi és állami gyermekvédelmi intézmények vezető embereiből és a társadalom egyéb terén is szerepet vivő előkelőségeiből sorakoztak össze.

Irodalmi értéket kölcsönöz a lapnak a nagynevü drámairónak, *Bosnyák* Zoltánnak, az állami gyermekvédelem belügyminiszteri osztályfőnökének »Előre« czimü czikke. Az állami gyermekvédelem mai rendszerét az ügy iránt viselt tetett igaz szeretettel ösmerteti meg *Ruffi* Pál, az állami gyermekmenhelyek országos felügyelője. *Teleki* Géza gróf a szünidei gyermektelepről ir. Tekintve a gyermekvédelem emberbaráti törekvését és társadalmi és nemzetgazdasági nagy fontosságát, ezért olvasóink figyelmébe ajánljuk a ma megindult (évi négy korona) havi folyóiratot. Mutatványszám a kiadóhivatalban (Budapest, IX., Tűzoltó-utcza 7.) kapható.

SZINHÁZ.

Heti müsor.

Vasárnap: d. u. A czigány báró, este: A boszorkány.

Hétfő: János vitéz Szamosi Elza első fellépte.

Kedd: Aranyvirág. Szamosi Elza második fellépte.

Szerda: Paradicsom

Csütörtök: Boszorkány.

Péntek: Apajune (uj operett.)

Szombat: Apajune.

Vasárnap: d. u. Menyecskék, este, Kornevillei harangok.

A boszorkány.

A tudatlanság nem bűn, csak pech; de a szándékos tudatlanság megvetendő.

A tudomány réges-régen kimutatta már, mi volt a spanyol inquisitio s mennyi köze volt ahhoz a katholiczizmusnak. Ha ennek daczára Sardon a »Boszorkány«-t ugy irta meg, a hogy megirta, akkor az már egy Sardontól csak szándékos tudatlanság lehet, hazugság a reklámért s egyebekért.

Egy mór leány, Zoraya a boszorkány, aki hű maradt Mohamedhez s ezért üldözik és gyülölik, bár orvosi tudományával sok jót tesz. Beleszeret egy spanyol lovagba, Don Enrique di Palaciosba, aki viszont szereti őt, bár rettenetes büntetés terhe alatt tilos a mór és a spanyol közt a szerelem. Enrique kénytelen mugnősülni; az esküvőre lemegy Zoraga is és számon kéri szerelmese hűtlenségét. E jelenet közben meglesi őket az inquisitio embere, a ki el akarja fogni Zorayát s akit Enrique ezért meg öl. Zoraya, csakhogy szerelmesét megmentse, boszorkánynak vallja magát; halálra itélik. A kivégzés előtt azonban felébreszti hipnotikus álmából a kormányzó leányát s ezért kegyelmet kap. De a nép nem nyugszik; önhatalmulag akarja a leányt máglyára vinni. A két szerelmes erre megmérgezi magát.

Eltekintve attól, hogy a darab maga ostoba rémdráma, a minőt a legvadabb rabló romantika korában adtak be érzékeny szivű szakácsnéknak és gránátos-káplároknak, a történelmi keret mindvégig közönséges hazugság.

Sardon a mai szabadkőmüves franczia uralom alatt készitette müvét s persze a katholikusokon akart ütni. Ezért vette keretül az főquisitiót. Nos tehát a spanyol inquisitióról a zsidó eredetü protestáns Ballagi Aladár mutatta ki nem régen, hogy az

1. nem vallási, hanem állami intézmény volt;

2. nem a más vallást üldöztette, hanem azokat az álkereszténveket (van elég ma is), akik csak érdekből vették fel a keresztséget s valóságban az alig egybeforrt spanyol állam szétrobbantására esküdtek össze (marano); a biróság nemzeti védelmet teljesitett tehát;

3. a középkor igazságszolgáltatása egészen más elveken nyugodott világszerte, mint a mai;

4. s mégis a spanyol inquisitio volt a kor leghumánusabb, legigazságosabb' legóvatosabb birósága. E sorok irója látta a müvelt Bajorország több kinzókamaráját — no hát ahhoz képest Sardon fantáziája enyhe czirógatást tulajdonit a spanyol inquisitionak. Pedig Sardon is óriásit tuloz a valósághoz képest.

Hasonló hazugság Ximenes bibornok alakja. Ez a főpap a spanyol történelem egyik legkiválóbb alakja. Axkéta, tudós és hős, Alapitott egyetemet, kiadta a bibliát eredeti szövegekkel, elfoglalta Nront — de boszorkány pereket nem fujt fel.

Persze, csak katholikus pap, ezt lehet hazug képben feltüntetni. Volna csak csodarabbi vagy pópa, beh megszólalnának az elnémult füttyök!

Némi elégtétel, hogy az előadás a darab szinvonalán maradt.

Angyal Ilkáé a parádés czimszerep; ragyogtatta tehetségét, de nagy, igazi hatást csak a IV. felvonásban ért el, ahol a szenvedélyes gyülölet hangját szólaltatta meg. A szerelem szavához kevés volt a bensősége. Tökéletesnek csak egy alakitást találtunk: *Szilágyiné* boszorkányát. Megdöbbentő realizmussal adta vissza az örültségig exaltált némber lelki állapotát Pompásan sikerült, gratulálhat magának a müvésznő. Ugyancsak kitünő volt *Peterdy* Ximenese és E. *Kovács* Mariska pórleánya; szóval az epizódszereplők.

Tóth Elek fáradtan játszotta Enrique szerepét; *Bognár* inkább valami derék öreg pedellus volt, mint Toledo kormányzója. Kisebb szerepekben megfeleltek Komáromi Mariska, Székely, Szarvasi, Tihanyi. Sem *Pogány* Janka, sem *Anday* Terka nem találták el szerepük hangulatát, *Bérczi* még néha a szavakat sem. Arról már nem merünk panaszkodni, hogy a spanyol neveket olaszul ejtették ki.

Az összjátékot sok döczczenés zavarta; kevés volt a próba, amit főleg az V. felvonás ellapult vége bizonyitott.

Kopott diszletek — no de ez a darab nem is érdemelt többet.

Dr. K. A.

A mai előadások. Ma két előadás lesz a szigligeti szinházban, dél után 3 órakor fél helyárakkal »Czigánybáró« operett, este rendes helyárakkal itt másodszor a »Boszorkány«.

Szamosi Elza felléptei. Szamosi Elza a budapesti m. kir. opera elsőrendü müvésznője hétfőn, május 15-én lép fel először a Szigligeti-szinházban a »János vitéz« daljáték »Iluskája« és a király kisasszony szerepében egy este. Kedden az «Aranyvirág« czimü operettében »Mis Ellent« játsza. A Szamosi estékre már ma, vasárnap délután 3 órától lehet jegyeket előre váltani. A t. bérlők jegyeiket szintén ez időtől kezdve válthatják ki. A »János vitéz« előadása (páratlan) és az «Aranyvirág« (páros) bérletszünetken kerülnek szinre.

EGYESÜLETEK.

A »48-as népkör« biz. ülése.

A »nagyváradi 48-as népkör« negyedszázados fennálásának megünneplésére kiküldött bizottság ma (vasárnap) d. e. *11 órakor* a kör helyiségében (Szent Lászlótér Zsiga ház) ülést tart, melyre a bizottság tagjai ez uton tisztelettel meghivatnak. *Az elnökség.*

A népnevelési egylet közgyülése. A biharvármegyei népnevelési egyesület évi rendes közgyülése f. hó 21-én — vasárnap — d. e. 11 órakor az egyesület helyiségében (Nagypiacz-tér közs. polg. fiuiskolai épület földszint 10. ajtó) fog megtartatni, mely közgyülésre az egyesület összes alapitó, rendes, pártoló és müködő tagjait tisztelettel meghivom. A gyülés tárgyai: 1. Emlékbeszéd Beőthy Andor és Szunyogh Péter elhunyt érdemes elnökök arczképei előtt. 2. Választmány jelentése az egyesület 1904. mult évi müködéséről. — 3. Számvizsgáló-bizottság jelentése. 4. Az 1905 évi költség előirányzat. 5. Esetleges inditványok (Az alapszabály 19. §. d. pontja értelmében minden inditvány a közgyülést megelőzőleg legalább 8 nappal előbb irásban és megokolva a választmányhoz adandó be. *Tisztikar, választmány és számvizsgáló bizottság* megválasztása. Nagyvárad, 1905. május 12. *Miskolczy* Ferencz, egyesületi elnök.

Az iparos ifjak közgyülése. Fölkérjük az iparos ifjak önképző egylete tagjait, hogy a mult hó 16-án tartott rendkivüli közgyülés folytatását képező közgyülésen, mely e hó 21-én d. u. 3 órakor lesz megtartva, mulhatatlanul megjelenni sziveskedjenek. — Tárgy: A kiküldött 6 tagu bizottság jelentése. Nagyvárad, 1905. május 13. Tisztelettel *az elnökség.*

Igazságszolgáltatás.

Letartóztatott miniszteri tanácsos. Petersburgból jelentik: A rendőrség letartóztatta és vizsgálati fogságba helyezte Kasperow miniszteri tanácsost, akia pénzügyminisztériumból 40.000 márkát sikkasztott és azután megszökött. Kasperowot Helsingforsban tartóztatták le, ahol Bergmann név alatt tartózkodott minden bizonyitvány nélkül.

TANÜGY.

Képesitő-vizsgálat. A nagyváradi kir. rkath. tanitóképzőben az 1904—5 tanévben tartandó képesitő-vizsgálatra jelentkezők, kellően (születési, képzői, erkölcsi, szolgálati és tisztiorvosi) bizonyitvánnyal felszerelt kérvényeiket az igazgatósághoz nyujtsák be 1905 junius 10-ig. Jelentkezhetnek: a) tanitójelöltek; b, kik engedélyt nyertek. A megjelenés napja: 1905 junius tizenharmadika (13) reggeli 8 óra amikor az irásbeli vizsgálat kezdődik. Azok részére, kik előzőleg III. évről osztályvizsgálatot tesznek: 1905 junius 9-én irásbeli, 10-én szóbeli magánvizsgálat tartatik. Vizsgálati dijak: a.) az intézet növendékeinek 20 korona; b.) idegeneknek és magántanulóknak 40 korona; c.) oklevél illeték 2 korona, előlegesen fizetendők. Nagyvárad, 1905 május 6. Az igazgatóság.

TÁVIRATOK.

Tisza a királynál.

Budapest, május 13. (Saját tud. táv.) *Tisza* István grófot ma délben audenczián fogadta a Felség.

Tisza arra kérte a királyt, hogy a kormányt sürgősen mentse föl a müködés alul, mert csak ez után terelődhetik a válság komoly mederbe.

Tisza már ajánlott is a királynak olyan politikai vezérférfiut, kivel megkezdhetné a tárgyalásokat a kabinetalakitás tárgyában.

A Felség figyelmesen hallgatta végig gróf Tisza előterjesztéseit, de a döntés jogát fenntartotta magának.

Tömeges kilépés a szabadelvüpártból.

Budapest, május 13. (Saját tud. táv.) A szabadelvüpártból legközelebb negyven képviselő fog kilépni. Hogy a kilépettek melyik pártnak lesznek a tagjai azt még nem tudni.

Az egyik kilépni szándékozó képviselő a következő nyilatkozatot tette ma egy ujságiró előtt:

— Nem maradhatunk tovább a szabadelvüpártban a mostani körülmények között. A bécsi Burgban azt hiszik rólunk, hogy mi, mint jó mamelukok min-

dent ugy fogunk tenni, ahogy az udvar parancsolja. Bécsben abban biznak, hogy mi a nemzeti törekvések letiprásában segitségére leszünk az udvarnak. Ebben nagyon csalódnak, mert legközelebb körülbelül negyvenen kifogunk lépni a szabadelvüpártból. Hogy melyik párthoz csatlakozunk azt még bizonyosan nem tudjuk, de valószinüleg a disszidensekhez.

Elhunyt gróf.

Budapest, május 13 (Saját tud. táv.) *Andrássy* Tivadar gróf, országgyülési képviselő ma délután fel 2 órakor hosszas szenvedés után elhunyt. A gróf a választások alatt meghült s azóta mindig beteg volt.

Formoza ostroma.

Budapest, május 13 (Saját tud. távirata.) Tokióból jelentik, hogy Formoza mától kezve ostrom alatt áll.

Sergiusz gyilkosa.

Budapest, május 13 (Saját tud. távirata.) A legfelsőbb bíróság ma tárgylata Seqiusz nagyherczeg gyilkosának felfolyamodását, melyet elutasitottak. Ezzel a határozattal megerősitették a gyilkosra kimondott halálos itéletet.

NYILTTÉR.

Meghivó.

A Szent László-nyomda részvénytársaság 1905. május hó 31-én szerdán d. u. 6 órakor a Kath. Körben tartja

évi rendes közgyülését,

melyre a t. részvényeseket ez uton hivja meg

az igazgatóság.

A gyülés tárgyai:

1. Az 1902. év mérlege és az igazgatóság jelentése az üzletév eredményéről.
2. A felügyelő-bizottság jelentése a mérleg vizsgálatáról.
3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság megbizatásának lejártával öt igazgató, három felügyelő és egy felügyelő biz. póttag választása három évre.

JEGYZET. Az alapszábályok 18. §-a értelmében érvényes határozat hozatalra a közgyülésen az alaptőke egyharmadának (140 r.) kell legalább tiz részvényes által képviseltnek lenni.

MEGNYILT

az „Első nagyváradi

czipő- és csizmagyár"

Moskovits Farkas és Tsa

kicsinybeni eladási üzlete.

(Kossuth-utcza, régi rendőrségi épület.)

midenféle **czipő** és **csizma** kapható a legfinomabbtól a legdurvábbig, a legkisebbtől a legnagyobbig. eredeti gyári szabott árakon, **kizárólag kézimunka.**

Telefon: 417. Telefon: 417.

Dr. Meer Samu

orvos

lakását Fő-u. 14 sz. (Fleischer-ház)

helyezte át.

HITELLEVELEKET

minden külföldi városra, gyógy- és üdülőhelyre legelőnyösebb feltételek mellett kiállit a

Pesti Magyar Kereskedelmi Bank Budapesten.

Az intézet a banküzletet és **vagyonkezelést** illető minden felvilágositást készséggel nyujt.

MIT IGYUNK?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a **természetes szénsavas** ásványviz erre a legbiztosabb óvószer. Elsősorban a **mohai**

ÁGNES-

forrás mint természetes szénsavdús ásványviz, feltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyuviz; dús szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógysóknál fogva kitünő szere a legkülönfélébb **gyomor-, légcső-** és **hugyszervi betegségeknek**. Azért tehát

Használjuk a mohai **Ágnes**-forrást, ha **gyomor-, bél- és légcső-huruttól** szabadulni akarunk. *Dr. Kétly.*

Használjuk a mohai **Ágnes**-forrást, ha **étványhiány** és **emésztési zavarok** állanak be. *Dr. Gebhardt.*

Használjuk a mohai **Ágnes**-forrást, ha a **vesebajt** gyógyitani akarjuk. *Dr. Kövér.*

Használjuk a mohai **Ágnes**-forrást, ha **májbajoktól** és **sárgaságtól** szabadulni akarunk. *Dr. Glass.*

Háztartások számára másfélliteresnél valamivel nagyobb üvegekben minden *kétes értékü mesterségesen szénsavval telitett viznél*, sőt a szódavíznél is *olcsóbban adja*, hogy az *Ágnes-forrás* *aizét* a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse.

Kedvelt borviz. ***Kedvelt borviz.***

Kapható minden füszerüzletben és elsőrangu vendéglőben. Főraktár Nagyvárad és környékére ***Janky Antal*** utóda ***Kiss Károly*** urnál. Ugyanitt *ingyen* kapható az *Ágnes-forrás* diszes kivitelü ismetető füzete.

Szòbel Adolf

női ruha és confectió készitési müterem

Nagy Sándor-utcza 4.

Ajánlja a szakmájába vágó női ruhák divatos elkészitését, u. m. utczai és estélyi toalettek, angol és franczia szabásu ruhákat, costümöket, felöltőket mindennemü fazonban.

Vidéki megrendelőktől ruhaderék beküldése kivántatik mérték helyet.

Kitünő tisztelettel:

Szóbel Adolf,

angol és franczia női szabó.

Telefon az egész megyére: 204. sz.

Gazdálkodók

el ne mulasszák

a cséplő — és egyéb gazdasági gépeikhez szükséges öntvényeket mielőbb **megrendelni** alanti czégnél, mely

a világhirü kassoviczi fémkohó

képviselője, s igy a legjobb, legtartósabb fém-géprészeket képes szállitani, *gyorsan*, *pontosan* és *jutányosan*.

E czég speczialitásai:

világhirü **érczcsengők**, templomi, iskola- és gazdasági **harangok**, — **tüzi fecskendők** javitása és átalakitása, valamint uj **szivattyúk** és **fecskendők**; továbbá szabadalmazott **tömlő-kapcsok** kitüntetett *szivattyús kutak* és szabadalmazott **viznélküli árnyékszék-ülések** (szagtalan, légmentesen záró és mindenütt alkalmazható),

Rosenthal és Ehrlich

Nagyvárad.

Első magyar csengő- és érczáru-gyár.

Alapitva 1847.

Gyár: Szacsvay-utcza. (Saját ház.)

Váradi és vidéki telefon száma: 204.

ÉRTESITÉS.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemü közönséget, hogy

német szücs-üzletet nyitottam,

raktáromon mindenkor e szakmába vágó készmunkák kaphatók és megrendeléseket gyorsan és pontosan készitek el a legjutányosabb árak mellett, ugyszintén szőrme-árut nyári megőrzésre és annak gondozását elfogadom.

Üzletem tűz ellen biztositva van.

A nagyérdemü közönség szives pártfogását kérve maradtam

tisztelettel:

Zimányi András,

Nagyvárad, Szinház- és Apácza-utcza sarkán

(Dr. Adorján-palota.)

Nincs lehetetlenség!

Ez már igazán ritka alkalom.

Használja is azt ki minden vevő!

Ilyen ritka alkalom rég volt és soká lesz hogy még **órát** és **ékszert** is gyári áron alól lehessen beszerezni. Miért? Mert a napokban a Kleinféle óra és ékszer raktáron levő tárgyakat árverésen megvettem. És igy mindenki kevés pénzért szép **ajándékot** vásárolhat. Nagy tömeg óra, arany és ezüst gyürük fülfüggők, lánczok, karpereczek, joujouk, evőeszközök, stb kerülnek eladásra. Továbbá szemüvegek, viz-, láz-, és szoba-hőmérők leszállitott árban. Törött vagy ócska aranyat vagy ezüstöt pénzért, vagy cserébe a legmagasabb árban beváltom. Ora, ékszer és látszer javitás pontosan, jótállás mellett elkészittetik. — Minden verseny kizárva.

FREUND BENJAMIN

müórás, ékszer- és látszerész.

Nagyvárad, Fő-utcza, Széchenyi szálloda.

Bumbera Imre

polgári- és papi szabó.

Nagyvárad, uj „Bazár"-épület szinház oldal.

Van szerencsém a nagyérdemü közönség és Főtisztelendő papság becses tudomására hozni, hogy a **legujabb divatu** és a **legjobb minőségü** *t a v a s z i* szöveteim raktáron vannak, melyekből a legujabb és legelegánsabb szabás szerinti ruhákat készitem nagybecsü megrendelőimnek.

Különösen felhivom a Főtisztelendő papság figyelmét *sima, fekete* áruimra, melyekből nagy raktárt tartok a **Főtisztelendő papság részére**. Állandóan nagy választék **reverenda czimáda** és egyházi **kvadrátusokból**. Birétum, capuczin, camaura, továbbá Muczétuma legszebb és finomabb selyemből. Továbbá egyedüli raktára a mai idény legszebb és legczélszerübb **hit, remény, szeretet övének** (cingulus), mely egyedül **csak nálam szerezhető be**.

Midőn a Főtisztelendő papság és a nagyérdemü közönség becses pártfogását kérem föl kell emlitenem, hogy elvem mindig a jó munka jutányos ár volt, melytől eltérni a jövőben sem fogok.

Nagybecsü megrendeléseiket kérve, maradtam kitünő tisztelettel:

Bumbera Imre,

65 polgári- és papiszabó.

REGÉNYCSARNOK.

PENELOP. 53

Angol regény.

Szeretett volna atyjának mindent bevallani, de nem tehette, nem volt szabad, mert Daubenynek megigérte, hogy titokban tartja még atyja előtt is szerelmüket, pedig olyan nehezére esett neki, olyan hitványságnak tetszett előtte megcsalni azt a szerető atyát.

— Papa, papa, nekem senki sem kell, — én egyedül csak a papát szeretem, csak a papánál akarok maradni.

— Kis bohó, te! Hanem azért azt hiszem, más üzenetet küldesz Algytól valakinek.

— Igen, egészen más üzenetet! — Penelop szive egész éjjel olyan nehéz volt, mint az ólom, midőn arra gondolt, hogyan fogadja majd Douglas, ha megtudja, hogy az ő Penelopja nem olyan mocsoktalan tiszta, mint a küldött virágok, melyekhez hasonlitotta, hanem hazug és hütelen. Szinte óhajtotta: bár sohase találkozott volna Daubeny Everarddal.

A következő nap szándékosan mindegyre arra törekedett, hogy valamikép négyszemközt ne maradjon Algygyal. Ezt elérnie nem is volt valami bajos, mert Algy a reggeli után mindjárt vállára kapta a puskáját s kiment a telekre fogiyászni s csak estefelé jött haza.

Mivel Algynak jó napja volt s táskáját tele hozta haza, nagyon meg volt magával **elégedve**.

Penelop csendesen hallgatta meg a nap eseményeit, de vérvörössé lett, midőn Algy ezt mondá:

— Bár itt volna Douglas — nemde Penelop?

Megint azt az izgatott, rémült tekintetet látta a leány szemében Algy, melyet megérkezésekor és szép, gondtalan arcza rögtön elborult. — Lehajtotta fejét s élesen nézett a huga szemébe.

— Penelop, mi történt? kérdé.

— Semmi — felelt a leány s egy pillanatra a barna szemekből kihivó dacz látszott — de csak egy pillanatig. Aztán eltünt, a mint fájdalmas hangon ezt kiáltá: «Algy, kérlek, hagyj békén ma este és ne kérdezősködj tőlem. — Holnap mindent elmondok.

— Jól van. De hogy mi mondani valód lehet neked, arról fogalmam sincs, felelt Algy, nagyon komolyan és csodálkozva nézve a Penelop izgatott arczába.

XVI.

— Penelop, én azt hiszem, hogy te az egész éjjel egy pillanatra sem hunytad be a szemedet, — mondá Algy másnap reggel, midőn a huga halvány arczát s nehezedő szempilláit meglátta. Gyere, sétáljunk egyet ebben a pompás időben.

Penelopnak előbb-utóbb mindent megkellett vallania; Douglasnak tudtára adnia és ennek a feladatnak végrehajtását Algynak szánta.

— Jól van — felelt Penelop fáradtan, óhajtva. Bár már tul lenne ezen a kegyetlen megpróbáltatásan.

Kellemes idő volt; a nap fényesen sütött s a távolban kékes ködpára szállott fel. A fák az őszi napfényben arany és piros szint váltottak. — Chartres-kastélyt messzehagyva kimentek a mezőre — gyermekkoruk kedves emlékü sétahelyére.

A gyermekkor boldog napjaiban menynyire szerettek itt a folyó partján játszani. Ha sikerült dajkájuktól vagy nevelőjüktől megszökniök, egész napokat töltöttek itten halászva.

A Penelop szeméből egészen szokatlan érzést lehetett most kiolvasni; a mint Algy vidáman szaladt keresztül a szántóföldeken és réteken. A gabonát már mind learatták és sárga kévékbe rakva, hosszu sorban csillogtak a napfényben. kék buzavirágok, piros pipacsok, nehány buzakalászszal vegyülve szegték be a viz partját s a kövek felett csergedező viz felibe, a tulsó oldalon páfrányok s szederrel befutott csipkebokrok hajoltak, tele zamatos gyümölcscsel.

Hányszor lábolt át Algy a vizen, hogy jól lakjék szederrel, de a legszebbeket mindig kis göndör haju testvérének tette félre s midőn szalmakalapját telestele hozta vissza, Penelop tánczolva s danolva várta a parton!

Most azonban már Algy egy csinos fiatal tiszt volt, több adóssággal, mint a mennyit meg tudott fizetni, de vidám arczára most is ugyanaz a gondtalan mosoly ült, mely egykor a gyermek ajkán játszott és Penelop nő lett, szemben állva életének egyik nagy eseményével. Mind a ketten el voltak merülve boldog gyermekkoruk emlékeibe s szótalanul ültek egymás mellett.

(Folyt köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Értéktőzsde.

Budapest, máj. 13.

Osztrákhitelrészvény — — —	512.94
Magyar hitelrészény — —	806.50
Leszámitoló bank — — —	464.50
Rimamurányi — — — —	514.—
Osztrák-m. államvasuti részvény	649.—
Közuti vasut — — — —	569.50
Városi villam s vasut — —	339.—

A gabonatőzsde határidői.

Budapest, máj. 13.

Buza máj.-ra — — — —	18.00
Buza okt. — — — — —	16.56
Rozs okt.-re — — — —	15.52
Tengeri májusra 1905. — —	15.58
Zab ápr.-ra — — — —	14.88
Repcze máj.-ra — — — —	23.80

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktőzsde 1905 máj. 13-án.

Magyar aranyjáradék 4% — — —	118.75
Magyar koronajáradék 4% — — —	98.20
Magyar koronajáradék 3½% — —	89.75
Magyar földtehermentesitési kötvény 4%	98.35
Horváth-szlavon földtehermentesitési kötvény	98.50
Magyar nyeremény sorsjegy-kölcsön —	127.50
Titza-szab. és szegedi sorsjegy-kölcsön —	1.70
Osztrák járadék papirban — — —	100.25
Osztrák járadék ezüstben — — —	100.60
Osztrák járadék aranyban — — —	1.20
Osztrák korona járadék — — — —	100.50
1860. oszt. államsorjegyek — — —	159.—
Osztrák-magyar bankrészvény — — —	16.45
Magyar hitelbank részvény — — —	7.75—
Osztrák hitelbank intézeti részvény —	66.7—
Osztrák-magyar államvasuti részvény —	668.75
20 frankos arany (Napolendor) — —	19.07
Német birodalmi márka — — — —	117.42
London vista — — — — — —	240.40
Páris vista — — — — — —	95.50
márkás 20 arany — — — — —	23.46

A szerkesztésért felelős:
Dr. VUCSKICS GYULA.

Jobb lábbelinek

chevraeux, boxcalf, borjubör stbből elismert legjobb tisztitószer

1125

GLOBIN,

mert minden nehézség nélkül **pompás fény** éretik el.

Konserválja a **bőrt** és **puhává** teszi.

Fritz Schulz jun.,

Akt.-Ges. Eger i. B., Leipzig.

A reklám!

Állandó, észszerü és ügyes reklámozás minden gyári, kereskedelmi, ipari vállalatnak, üzletnek a lelke, rugója, az éltető eleme.

Hogyan, hol és mikor hirdethető a legsikeresebben, legjobban és legolcsóbban, megtudható az

Általános Tudósitó

hirdetési osztályánl

tulajdonos **Leopold Gyula** szerkesztő

Budapest, VII., Erzsébetkörut 54.

hol kiváló szakértemmel, odaadó lelkiismeretességgel, pontossággal és olcsón eszközölnek hirdetéseket s reklámokat az összes budapesti, vidéki és külföldi lapokban és naptárakban.

Költségvetések és tervezetek ingyen!

Biharmegyei Takarékpénztár Zálogháza

Kossuth-utcza

Kölcsönt ad: *értékpapirokra, ékszerekre, iparczikkekre* és *ingóságokra* a legolcsóbb kamatláb mellett. a fürdő-évad beálltával elfogad mindenféle értékeket jutanyos őrzésidij mellett.

KECSKEMÉTY ISTVÁN

ÉTTERME és SÖRCSARNOKA Nagyváradon, Lukács György-(Kőfaragó)-utcza sarkán.

Kitünő teke-pálya!

Van szerencsém a n. é. közönség és igen tisztelt vendégeim becses tudomására hozni, hogy *teljesen ujonnan átalakitott és jól gondozott*, minden kivánalmat kielégitő

teke-pályámat már megnyitottam

s azt a szórakozni vágyó közönség szives rendelkezésére bocsátottam.

Tisztelt vendégeim szórakozására egy legujabb zenélő **automata-zongorát** állitottam fel.

Továbbá ajánlom **magyaros konyhám, tisztán kezelt boraim**, jutányos ár és pontos kiszolgálás mellett.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, vagyok teljes tisztelettel

743 KECSKEMÉTY ISTVÁN, vendéglős

Kerthelyiség megnyitàs!

Tisztelettel hozom tudomására a m. t. közönségnek, hogy *nyári kerthelyiségemet.* ***7-èn vasárnap*** egyik helybeli kitünő czigányzenekar közremüködése mellett ünnepélyesen ***megnyitom***.

Kitünő magyaros étkek, frissen csapolt márcziusi SÖR, valamint **saját termésü, tisztán kezelt HEGYI BOROK** felszolgálásáról gondoskodva van.

Előzékeny kiszolgálás! Polgári árak!

Társas ebèdek, vacsorák vagy lakomák étlap szerint vagy megállapitott árak mellet elfogadtatnak. — *ABONENSEK* részére mérsékelt árszámitás.

Egyben van szerencsém a vidéki utazó közönség szives figyelmébe ajánlani ujonnan berendezett *VENDÉGSZOBÁIMAT*, melyek tisztántartására különös gondot fordítok, valamint *SZÁLLÓHELY* is jutányos ár mellett szives rendelkezésre áll.

Védjegy: „Horgony".

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótléka

egy régjonak bizonyult háziszer, mely már több mint 35 év óta legjobb fájdalomcsillapitó szernek bizonyult **köszvénynél, csúznál** és **meghüléseknél** bedörzsölésképpen használva.

Figyelmeztetés. Sülány hamisitványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, a mely a „Horgony" védjegygyel és a Richter czéjegegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és úgyszólván minden gyógyszertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél. Budapesten.

Richter gyógyszertára az „Arany oroszlánhoz", Prágában.

Elisabethstr. 6 net. Mindennapi szetkuldes.

Ő cs. és apost. kir. Felségének legfelső elhatározása folytán

A katonai jótékony czélokra szánt

XXIV-ik csász. kir. államsorsjátèk.

Ezen Ausztriában **egyedül törvényesen engedélyezett pénzsorsjáték 18.898 nyeremény** tartalmaz **készpénzben 512.980 korona** összegben.

A főnyeremény 200.000 koronára rug.

A nyeremények kifizetéseért a cs. kir. lottójövedék kezeskedik.

A huzás visszavonhatatlanul 1905. évi junius hó 15-én fog megtartatni.

Egy sorsjegy ára 4 korona.

A sorsjegyek Bécsben a cs. kir. államsorsjátékok osztályánál, III. ker. Vordere Zollamts-strasse 7. sz. a továbbá a lottógyüjtődékben, dohánytőzsdékben, adó-, posta-, távirda és vasuti hivataloknál, váltóüzletekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegyvevők részére ingyen adatnak ki.

A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét.

A csász. kir. lottójövedéki igazgatóság államsorsjatéki osztálya.

Budapesti fogtechnikus Nagyváradon.

FOGAK

törhetetlen Vulkaint fogsorokat és szájpadlás nélküli müfogakat készit kezesség mellett.

SZÉKELY KÁROLY

975. fogtechnikus,

Nagyvárad *Áldás-utcza 8. sz.*

Zöldfa kávéházzal szemben meglepő **árengedmèny.**

MEGVETTÜK A

SZABÓ TESTVÉREK

mindkét rőfös és női divatáru üzletét a Zöldfa-utczán.

Teljes eladásra kerül mindkét áruraktár.

Ez alkalommal fontos tudni való, hogy **költözködési idény alkalmával** eladásra kerülnek: *Fuló- és szobaszőnyegek, ágyteritők, függönyök, paplanok, asztalnemüek, ágyhuzatok, schiffonok* és *rumburgi vásznak, női* és *férfi kész fehérnemüek, divatos nap,* és *esőernyők, finom szövetek* és *más száz meg száz divatczikkek.*

KOVÁCS L. és TÁRSA *Nagyvárad, Zöldfa-utcza, Zöldfa-kávéházzal szemben.*

Üzleti helyiségek kiadók! Üzleti álványok eladók!

Mi a neve?

Minden ember életében voltak és vannak pillanatok, mikor szerencséjét, boldogságát megállapithatná! Talán a neve mellett osztálysorsjegy szám egy nagyobb nyereménynyel lesz kihuzva már a legközelebbi huzásokon. Tegyen szerencsekisérletet az itt közölt névsorban levő neve melletti számmal, mely ☞ CSAKIS

KISS KÁROLY ÉS TÁRSA

☞ bankházában BUDAPEST, Erzsébet-körut 19. kapható. ☜

KISS szerencséje NAGY!

Abel	107229	Barnabás	108017	Eleazár	102182	Géza	106154	Johanna	102213
Abrahám	102121	Beatrix	103942	Elemér	90722	Gida	90736	Jolán	91911
Adám	94923	Béla	91939	Eleonóra	59435	Gilbert	108417	Jónás	39418
Adél	79830	Bencze	8350	Eliás	91934	Gizella	102260	Jonathán	22224
Adolár	39747	Benedek	108095	Ella	21963	Gottfrid	21903	Jordán	13355
Adolf	90742	Benjamin	91940	Elvira	8360	Guidó	39487	Józsa	8221
Adorján	108412	Benő	21889	Elza	108982	Gusztáv	8265	József	27187
Adrián	103940	Bernát	106035	Emánuel	103947	Gyárfás	21815	Judith	90650
Adrienne	8199	Berta	39433	Emil	93384	György	108089	Julia	33899
Agátha	21985	Bertalan	21964	Emilia	39440	Györgyike	106193	Julián	34093
Agnes	64502	Bertolold	8336	Emma	22259	Győző	91316	Juliska	8145
Agost	27186	Bertram	108030	Emőd	13246	Gyula	21886	Jusztina	38881
Agoston	108114	Biri	39466	Endre	8274	Gyuri	8218	Jutka	108078
Akos	105987	Blanka	48174	Erasmus	105976	Habakuk	21881	Kajetán	90703
Aladár	102214	Bódog	102199	Erna	102189	Hajnalka	108418	Kálmán	102192
Alajos	21970	Bogdán	67648	Ernesztin	108011	Hedvig	105995	Kamil	8128
Albán	39770	Boldizsár	8355	Ernő	21951	Heléna	91913	Karolina	79834
Albert	46776	Bonifácz	102250	Ervin	13256	Henrik	21809	Károly	22964
Albin	91937	Borbála	108062	Erzsébet	21523	Herman	79314	Katalin	108107
Albrecht	102246	Boriska	91921	Eszter	38879	Hermina	39452	Katarina	94929
Alfonz	108106	Böske	39457	Etel	8207	Hilár	21820	Kázmér	23107
Alfréd	8283	Brigitta	21959	Eufrozina	21878	Hilda	8259	Kelemen	8387
Alice	21887	Camilia	102234	Eugénia	108123	Hubert	108125	Keresztély	103934
Amália	102247	Carolina	22300	Eva	38887	Hugó	102229	Klára	92493
Ambrus	45600	Czeczilia	39477	Ezsaias	90696	Humbert	21929	Klotild	21969
Andor	27180	Czézár	8362	Fábián	33822	Ibolyka	13282	Kolozs	91938
András	108980	Clarissa	108079	Fanni	27114	Ida	79848	Konrád	22260
Agnelika	52616	Clement.	102264	Farkas	8529	Ignácz	106058	Konstatin	108034
Anna	13352	Constant.	90687	Felicia	27984	Ilka	102271	Kornél	22225
Antal	90738	Córa	22286	Félix	106036	Illés	21810	Kornélia	78320
Anton	102224	Cornélia	8252	Ferdinán	102157	Ilma	8290	Kristóf	37774
Antonia	20063	Cristian	91924	Ferencz	90729	Ilona	27988	Krisztián	21979
Aranka	90672	Dániel	79839	Flóra	102266	Imre	90763	Krisztina	8549
Arisztid	107175	Dávid	21070	Flórián	39485	Ipoly	108090	Lajos	27992
Armand	79306	Demeter	13252	Flóris	27123	Incze	102258	László	106071
Armin	39729	Demjén	102215	Fodor	21883	Irén	67633	Laura	102238
Arnold	45560	Dénes	91336	Franciska	108082	Irma	21931	Lázár	22258
Aron	92477	Dezső	108092	Frida	102221	István	22232	Lea	8329
Arpád	37344	Domokos	102131	Fridrika	90676	Iván	7489	Lehel	21921
Arthur	106031	Donáth	12712	Frigyes	32090	Ivor	108098	Lénár	64594
Arzén	102269	Dóra	39565	Fülöp	22227	Izabella	94924	Lenke	108040
Attila	54796	Dorottya	67601	Gábor	21916	Izidor	39494	Náczi	41648
Auguszta	39369	Döme	92496	Gábriel	3360	Izor	102297	Leó	103930
Aurél	7484	Dömötör	64615	Gábriella	64246	Izrael	21981	Leontin	94249
Aurélia	108109	Eberhard	39593	Gáspár	108064	Izsó	91941	Leopold	21821
Balázs	102271	Edith	8384	Gebhard	92592	Jakab	102586	Lidia	8253
Bálint	20569	Ede	27200	Gedeon	39742	Janka	5203	Lina	102161
Baltazár	41642	Eduárd	67641	Gellért	23147	János	90763	Lipót	46949
Bandi	90653	Edwin	21919	Gergely	2337	Jenő	27990	Livia	39579
Barbara	13271	Elek	8278	Gertrud	106065	Joachim	38891	Lorencz	106045

Lóránt	2267	Oktavius	108002	Szalvátor	107173	Magda	107233	Ottokár	60081
Lothar	8346	Olga	67040	Szerafin	102274	Magdolna	94903	Odön	33884
Lőrincz	22289	Olivér	23115	Szeréna	20558	Malvin	24776	Orzsi	8137
Luczia	39745	Olympia	108075	Szidónia	39744	Manfréd	46907	Pál	108058
Luczián	108421	Orbán	22215	Szigfried	8130	Manó	39748	Paula	102236
Ludmilla	21913	Oszkár	12718	Szilárd	107158	Marczel	94912	Paulin	91908
Ludwig	108074	Othelló	90712	Taksony	102594	Margit	105978	Pepi	64617
Lujza	90714	Othmár	108041	Tamás	48160	Mária	46779	Péter	39490
Lukács	21897	Ottilia	102585	Tasziló	60117	Mariska	21967	Piroska	102162
Lukrécia	3359	Ottó	90737	Tekla	22255	Márk	22209	Pista	102248
Magda	107233	Ottokár	60081	Teofil	37799	Márkus	94969	Pongrácz	22195
Magdolna	94903	Odön	33884	Teodor	102289	Márta	7485	Ráchel	108762
Malvin	24776	Orzsi	8137	Teodora	39600	Martin	21918	Rafael	21940
Manfréd	46907	Pál	108058	Teresi	21968	Márton	78471	Regina	108424
Manó	39748	Paula	102236	Teréz	12710	Máté	45594	René	39415
Marczel	94912	Paulin	91908	Terka	106288	Matild	39569	Rezső	21983
Margit	105978	Pepi	64617	Tibor	102259	Mátyás	100480	Richárd	8273
Mária	46779	Péter	39490	Tihamér	92495	Maxim	21947	Róbert	108751
Mariska	21967	Piroska	102162	Tinka	26564	Melania	23116	Rókus	100496
Márk	22209	Pista	102248	Titusz	7560	Melinda	2343	Róland	102170
Márkus	94969	Pongrácz	22195	Tivadar	108048	Melitta	22965	Román	90741
Márta	7485	Ráchel	108762	Tódor	102157	Menyhért	102175	Romeo	60137
Martin	21918	Rafael	21940	Ulrik	21908	Miczi	91916	Róza	21969
Márton	78471	Regina	108424	Urbán	39559	Mihály	20074	Rozália	108984
Máté	45594	René	39415	Valentin	22173	Miklós	7494	Rozina	102293
Matild	39569	Rezső	21983	Valér	106046	Miksa	92591	Rózsika	60112
Mátyás	100480	Richárd	8273	Valéria	102230	Milán	39459	Rudolf	21917
Maxim	21947	Róbert	108751	Vazul	108169	Mór	12721	Virgil	102281
Melania	23116	Rókus	100496	Venczel	22191	Móricz	8342	Salamon	94914
Melinda	2343	Róland	102170	Vendel	39560	Mózes	94902	Sámson	67606
Melitta	22965	Román	90741	Verona	102223	Nándor	63613	Samu	22277
Menyhért	102175	Romeo	60137	Vidor	107241	Nárczisz	108046	Sámuel	8139
Miczi	91916	Róza	21969	Viktor	102227	Natália	102166	Sándor	108100
Mihály	20074	Rozália	108984	Viktoria	60084	Nathan	39599	Sári	106063
Miklós	7494	Rozina	102293	Vilma	8288	Nelli	21962	Sarolta	102178
Miksa	92591	Rózsika	60112	Vilmos	39448	Neszti	8103	Sebestyén	60123
Milán	39459	Rudolf	21917	Vincze	22212	Netti	64585	Simon	90694
Mór	12721	Virgil	102281	Wilhelmin	22236	Nikita	90657	Soma	21801
Móricz	8342	Salamon	94914	Walter	79846	Norbert	64579	Stefania	108459
Mózes	94902	Sámson	67606	Wladimir	63605	Oktavius	108002	Szabolcs	90705
Nándor	63613	Samu	22277	Wolfram	27177	Olga	67040	Szaniszló	102294
Nárczisz	108046	Sámuel	8139	Zachariás	108092	Olivér	23115	Szalvátor	107173
Natália	102166	Sándor	108100	Zádor	8527	Olympia	108075	Szerafin	102274
Nathan	39599	Sári	106063	Zoltán	24785	Orbán	22215	Szeréna	20558
Nelli	21962	Sarolta	102178	Zseni	156097	Oszkár	12718	Szidónia	39744
Neszti	8103	Sebestyén	60123	Zsigmond	05985	Othelló	90712	Szigfried	8130
Netti	64585	Simon	90694	Zsófia	108007	Othmár	108041	Szilárd	107158
Nikita	90657	Soma	21801	Zsuzsánna	64584	Ottilia	102585	Taksony	102594
Norbert	64579	Stefania	108459	Xavér	22237	Ottó	90737	Tamás	48160
		Szabolcs	90705			Ottokár	60081	Tasziló	60117
		Szaniszló	102294			Odön	33884	Tekla	22255
						Orzsi	8137	Teofil	37799
						Pál	108058	Teodor	102289
						Paula	102236	Teodora	39600
						Paulin	91908	Teresi	21968
						Pepi	64617	Teréz	12710
						Péter	39490	Terka	106288
						Piroska	102162	Tibor	102259
						Pista	102248	Tihamér	92495
						Pongrácz	22195	Tinka	26564
						Ráchel	108762	Titusz	7560
						Rafael	21940	Tivadar	108048
						Regina	108424	Tódor	102157
						René	39415	Ulrik	21908
						Rezső	21983	Urbán	39559
						Richárd	8273	Valentin	22173
						Róbert	108751	Valér	106046
						Rókus	100496	Valéria	102230
						Róland	102170	Vazul	108169
						Román	90741	Venczel	22191
						Romeo	60137	Vendel	39560
						Róza	21969	Verona	102223
						Rozália	108984	Vidor	107241
						Rozina	102293	Viktor	102227
						Rózsika	60112	Viktoria	60084
						Rudolf	21917	Vilma	8288
						Virgil	102281	Vilmos	39448
						Salamon	94914	Vincze	22212
						Sámson	67606	Walter	79846
						Samu	22277	Wilhelmin	22236
						Sámuel	8139	Wladimir	63605
						Sándor	108100	Wolfram	27177
						Sári	106063	Zachariás	108092
						Sarolta	102178	Zádor	8527
						Sebestyén	60123	Zoltán	24785
						Simon	90694	Zseni	156097
						Soma	21801	Zsigmond	05985
						Stefania	108459	Zsófia	108007
						Szabolcs	90705	Zsuzsánna	64584
						Szaniszló	102294	Xavér	22237

A szives megrendeléseket posta fordultával kérjük, hogy a kivánt szám időközben el ne adassék

Az eddigi huzásoknál szerencsénk volt már

háromszor a jutalmat 600,000 koronát — 1.800,000

és a nagy nyereményt 400,000 koronát — 400,000

Összesen 4 sorsjegyre 2.200,000 koronát vevőinknek kifizetni.

Több ezer fél nyert a most lefolyt sorsjátékban nagyobb nyereményeket KISS-nél

Minden egyes huzás után közzéteszszük a nagyobb budapesti hirlapokban a nálunk nyert sorsjegyek jegyzékét ugy, hogy mindenki meggyőződhetik, miszerint vevőinknek különösen kedvez a szerencse.

Kisérelje meg tehát szerencséjét mindenki Kiss Bankházában, mert Kiss szerencséje Nagy!

Kiss Károly és Társa BUDAPEST, Erzsébet körut 19.

Fióküzlet: Váczi-körut 5. és József-körut 78.

Az I. oszt. sorsjegyek árai:

Egy nyolczad 1 K 50 fil.
Egy negyed 3 » — »
Egy fél 6 » — »
Egy egész 12 » — »

A XVI. sorsjáték első osztályának huzása már május **25.** és **26**-án lesz.

Tessék kivágni és czimünkre beküldeni.

MEGRENDELÉS.

Kiss Károly és Társa Bankháza.

Budapest. Erzsébet-körut 19.

Sziveskedjék nekem a XVI. sorsjáték I. osztályára a ..... sorsjegyet hivatalos tervet és huzás után hivatalos nyereményjegyzéket küldeni.

A sorsjegy árát — kor. — fill. { mellékelve bélyegekben küldöm. / egyidejüleg postautalványon küldöm. / kérem utánvételezni.

(A meg nem felelő módot szíveskedjék áthuzni.)

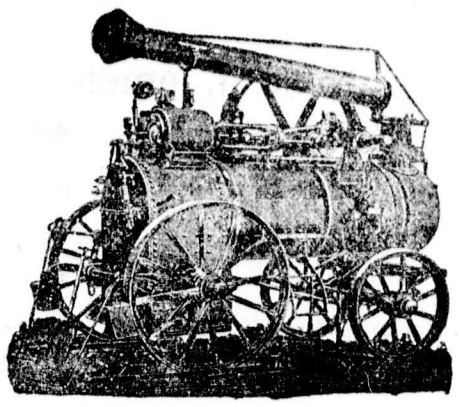
Pontos czim: { Név: / Lakhely utcza, házszám: / Utolsó posta, (megye): }

1147

DEBRECZENI LAJOS

gőzerőre berendezett gépmühelye
Kolozsvári-utcza 29/43. Nagyvárad

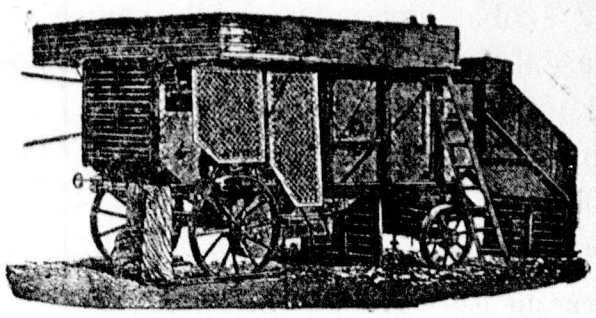

Ajánlom a mai kor igényeinek teljesen megfelelő uj gépekkel berendezett mühelyemet; s ujonan felépitett gőzcséplőgépeimet, valamint elvállalok bármilyen gépek teljes kijavitását avagy ujonan átalakitását felelőség mellett; u. m. *járgányokat, petróleum, gáz, benzin, gőzmotorokat, gőzgépeket-gőzcséplőgépeket* és mindenféle gépezeteket.

Készitek mindenféle egyenes és hajlitott tengelyeket s mindenféle esztergályozásokat, vas és réz, öntéseket, csapágyakat megmunkálva, eltörött vagy minta után.

Teljesen uj tüzszekrényeket avagy kijavitását s gőzmalom berendezések javitását elvállalom.

Uj villanyvilágitó gépeket (Dinamó) teljesen felszerelve készitek bármilyen nagyságban.

Uj gőzhenger furógépemmel (czilinder) hengerfurásokat s gépről való leszerelés nélkül vidéken s uj karikákkal együtt pontosan készitek.

Eladók több 6—8 lóerejü M. Allami vasrámás uj cséplőgépek, 6—8 lóerejü gőzgépek uj használati engedélylyel teljesen üzemképesek felelősség mellett

Benzinmotorok, gőzcséplőkészletek aratógépek és egyéb mezőgazdasági gépek

legujabb szerkezetben és legjobb kivitelben kaphatók

A magyar kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöségénél Budapest V., Váczi- Körut 32.

Arjegyzéket és költségvetést ingyen és bérmentve küldünk.

A XVI-ik magy. kir. szab. osztálysorsjáték nyereményeinek sorozata.

110,000 sorsj. 55,000 nyerem.

Minden második sorsjegy nyer.

Legnagyobb nyeremény esetleg

1 millió kor.

		korona
1	jutalom	600000
1	nyer. à	400000
1	»	200000
2	»	100000
1	»	90000
2	»	80000
1	»	70000
2	»	60000
1	»	50000
1	»	40000
5	»	30000
3	»	25000
8	»	20000
8	»	15000
36	»	10000
67	»	5000
3	»	3000
437	»	2000
803	»	1000
1528	»	500
140	»	300
34450	»	200
4850	»	170
4850	»	130
100	»	100
4350	»	80
2350	»	40
55000 ny. és jut. összegben		14,459.000

Felhivás

a XVI-ik magyar királyi szab. osztálysorsjátékhoz

Az első osztály huzása már

1905. máj. 25. és 26. lesz.

Az első osztályu sorsjegyek ára:

egy egész	egy fél	egy negyed	egy nyolczad
12 kor.	**6** kor.	**3** kor.	**1.50** kor.

Az eredeti sorsjegyek szétküldése utánvét, vagy az összeg előzetes megfizetése ellenében történik. A legkényelmesebb és legolcsóbb a postautalványon való rendelés. Minden megrendeléshez csatolom a hivatalos játéktervet. A hivatalos nyereményjegyzéket azonnal a huzás után küldöm szét. Beflzetési lapokat a pénzösszegek dijmentes átutalhatása czéljából ingyen bocsátok ügyfeleimnek rendelkezésére. — Becses megrendelését sziveskedjék mihamarább hozzám juttatni.

Gaedicke A.

bankháza.

Magyarország legnagyobb szerencsegyüjtődéje.

Budapest, Kossuth Lajos-ut. 11.

Gaedicke szerencséje óriási!

Rövid időn belül

15 milliót

fizettem ki t. vevőimnek, köztük a következő főnyereményeket:

600000	kor.	2/2	62551	szám
400000	»	4/4	11119	»
400000	»	4/4	28916	»
400000	»	8/8	43464	»
100000	»	4/4	42758	»
100000	»	2/2	49878	»
100000	»	4/4	87991	»
70006	»	1/1	60912	»
60000	»	8/8	17357	»
60000	»	8/8	78863	»
60000	»	4/4	82528	»
60000	»	2/2	97263	»
30000	»	8/8	6920	»
30000	»	4/8	38691	»
30000	»	8/8	90964	»
25000	»	4/4	23481	»
25000	»	2/2	30049	»
25006	»	4/4	44411	»
25000	»	4/4	87851	»
20000	»	4/4	14674	»
20000	»	4/4	28950	»
20000	»	8/8	33402	»
20000	»	8/8	35862	»
20000	»	4/4	44410	»
20000	»	4/4	53565	»
20000	»	1/1	60781	»
20000	»	8/8	78848	»
20000	»	4/4	88874	»
15000	»	1/1	31121	»
15000	»	4/4	57734	»
15000	»	2/2	77950	»
15000	»	4/4	82506	»

Kiadó nyaraló.

2 szoba, egy nagy ebédlő nagy teraszal, konyha, kamara ezen kivül egy magános egyénnek egy csinos külön szoba, regényes szép szőlőben, a város közvetlen szomszédságában.

Értekezni lehet ***Kecskeméthy István*** vendéglősnel, Fő-utcza 26. szam.

Csak kérjen

GLOBUS

tisztitó kivonatot, mint az alant lévő rajz.

mivel számos értéktelen utánzat lesz ajánlva

FRITZ SCHULTZ JUN.

Actiengesellschaft

Leipzig u. Eger.

Keresek

keresztény, magyar bonnet

két gyermek mellé.

Ajánlatok »Székelyhidra 25. sz. postafiók bérlő« czimre küldendők.

---

500 forintot fizetek annak, aki *Bartilla* vizének használata mellett, üvegje *32 kr.* ha ismét fogfájást kap vagy a szája büzlik! Csomagolásért külön 10 kr.) *Bartilla A. örökösei* (E. Winkler) *Wien*, 19. 1. Sommergasse Kapható *Nagyváradon Vadász Albert* drogueriájában Fő-utcza *Nyiry György, Molnár Lajos* urak gyógyszertárában. *Berettyó-Ujfaluban Trajanovits Antal*, gyógyszertárában. Kérjük határozottan mindenütt *Bartilla*-féle fogvizet. Hamisitványok feljelentői *jól* dijaztatnak.) Oly helyekre hol nem kapható *bérmentve* küldök 5 üveget 2 forint 60 krért.

„Bihari-szálloda"

(a Félix-fürdő mellett)

megnyilt!

Kényelmes és **olcsó** szobák. Kitünő **hegyi borok, dréher**-féle **sör;** izletes **magyar konyha.**

Abonenseknek nagy árkedvezmény!

A t. közönség b. pártfogását kéri:

1158. **a bérlő.**

Okmányszerző és informáló iroda.

Házassági, adásvételi és katonai ügyvivőség.

NAGYVÁRAD, Szent-László-tér 5. sz. I. emelet.

Telefon: **447.** Tulajdonos: **Sándor Ábrahám.** Telefon: **447.**

Házassági ügyekben megszerez mindennemü okmányokat, keresztül visz miniszteri felmentéseket, dispenzációkat és kivételes nősülési engedélyeket.

Katonai ügyekben kieszközöl mindennemü kedvezményeket (reclamátio, e. é. önkéntesség, tartós szabadságolás, fegyvergyakorlat alóli felmentés stb), ha ezekre a törvényes jogczim fennáll.

Eljár telekkönyvi és árvaszéki ügyekben. Elvállalja a nagykorusitási, örökbefogadási, honositási, névmagyarositási, utlevél és mindennemü adóügyek lebonyolitását.

40 koronán aluli követelések incassálását elvállalja. Hiteles és pontos információt ad bárki személyi és vagyoni viszonyairól. Elvállal mindennemü magán megbizásokat.

Mindennemü okmányokat megszerez és másolatokat végez elvállalja az üzleti reclam és körlevelek megczimzését és postai expediálását.

Mindennemü kérvényeket peren kivüli ügyekben — megir és engedélyek (ipari italmérési stb.) megszerzésében eljár.

Adásvételeket lelkiismeretesen közvetit. A vállalat hatósági engedély mellett müködik és állandó jogtanácsossal rendelkezik.

Az árak jutányosak. Czél a pontos, gyors és lelkiismeretes müködés, az ügyek sürgős és sikeres lebonyolitásáért szavatosság vállaltatik.

A vállalat tulajdonosa, mint volt állami anyakönyvvezető, jegyző majd ügyvédsegéd, hosszu éveken át szerzett sokoldalu tapasztalatait a reá bizott ügyek pontos keresztülvitelében előnyösen érvényesiti. 1167

AMERIKAI ÁRUHÁZ

Nagyvárad, Fő-utcza (Bazár épület).

Utólérhetetlen

olcsó árban lehet beszerezni.

a költözködéshez szükséges

szőnyegeket, függönyöket, garniturákat, paplanokat és madraczokat.

Ugyszinte minden más rőfös czikkből az ismert óriási nagy raktár van.

Butorvásárlók figyelmébe!

Olcsó

BUTOR

gyári árban, kezesség mellett

háló-, ebédlő-, szalon és *uriszoba berendezések*, valamint egyes butordarabok a

Magyar Műbutorgyár

Részvénytársaságnál

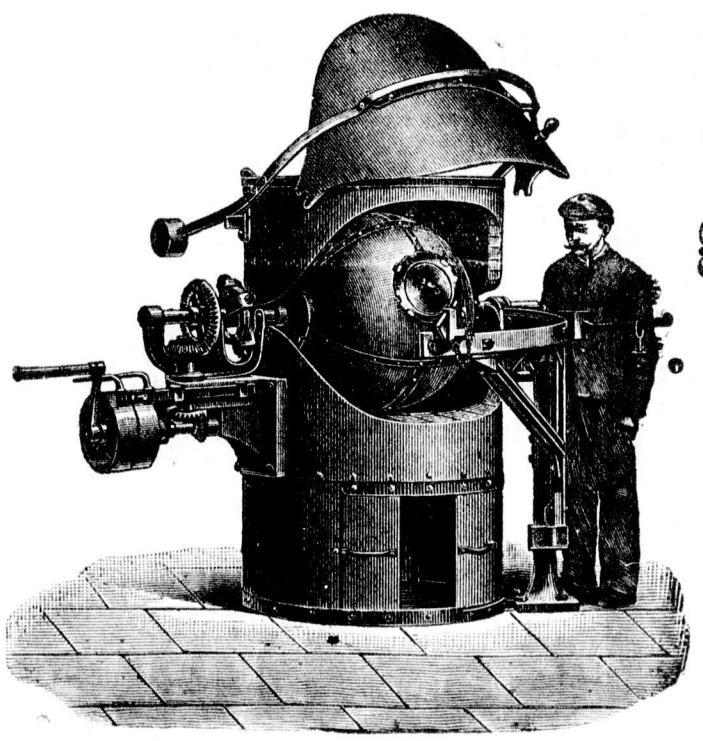
Nagyváradon, Fő-utcza elején.

Üzletvezető: **PORJESZ HERMAN**

Teljes lakás-, kávéház- és szállodaberendezések müipari vállalata.

Kivánatra rajzok és költségvetések.

Első nagyváradi szabadalmazott gőz kávèpörkölde.

Van szerencsém a n. é. vevő közönség becses tudomására hozni, hogy a jelen kor igényeinek minden tekintetben megfelelő és a **háziasszonyok könnyebbségére szolgáló**

gőzkàvépörköldét

állitottam fel, hol is mindennap különféle **különleges kávéfajok** összetételéből a legfinomabb kávévegyüléket állitom elő. Gondoskodtam arról is, hogy a pörkölés után minden idegen szag, hogy hozzá ne férhessen, erre a czélra szabadalmazott **légmentes tartályt szereztem be,** különböző fajok elhelyezésére, melynek megtekintésére felhivom a n. é. közönséget.

Egyuttal szives tudomásul adom, hogy több külföldi czéggel nagyobb vétel után azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy bármely **külföldi czéggel** versenyezhetik ugy árban, mint áruban **tea és rumban.** Teát kilónként 5 koronától kezdve, rumot pedig literenkint 2 koronától feljebb. Továbbá a bőti idényre mindennemü **saját és hal, — hidegen ütött lenmagolaj, carfiol és mindennap fiss vadsertés kapható**

Arjegyzék kivánatra ingyen!

KÁDÁR JÁNOS, füszer és csemege üzletében.

Megnyitó ünnepély.

Tisztelettel tudatom a nagyérdemü közönséggel, hogy a

Szent László (Püspök)-gyógyfürdőt

ma vasárnap, **május 14-én** (kedvezőtlen idő esetén is)

ünnepélyesen megnyitom.

Az ünnepélyen a **cs. és kir. 37-ik ezred zenekara** és a hódmező-vásárhelyi **Szutor Béla czigány bandája** játszik.

Gyönyörü sétányok, nagy őserdő, szép terraszok és éttermek, kitünő gyógyhatásu természetes meleg-fürdők, lawn-tennis, tekepálya, Cursalon zongorákkal és biliárddal a tisztelt közönség rendelkezésére állanak.

A megnyitás tánczmulatsággal lesz egybekötve

Kitünő italokról, jó ételekről, pontos és lelkiismeretes kiszolgálásról a nagyérdemü közönséget biztositom.

Mély tisztelettel

Kernáts János,

fürdőbérlő.

ROSENBERG IZSÓ

czementárugyára, beton-, vasbeton- és aszfaltipar-vállalata

Telefon: 67. szám. **Nagyvárad.** Telefon: 67. szám.

Kizárólagos képviseletek:

az *„Eternit-művek“ szab. azbeszt-pala gyártmányaiból* stb.

a *„Beocsinyi Czementgyári Unió“ gyáraitól,*
a *„Magyar Aszfalt Részvénytársaságtól“*
a *„Heunebique“-féle vasbeton rendszerből.*
(Dr Zieliuski Szilárd müegyetemi magántanár tervei szerint.)

Ajánlkozik mindennemü

beton és **vasbeton aszfaltozàs** és **aszfalt elszigetelési** és **›Eternit‹-pala fedési** *munkálatok* kivitelére.

Csatornákat

saját gyártmányu, kivül-belül iszapolt, vizhatlan betoncsöveivel eszközöl. — — — — — — —

Raktárt tart:

Első rendü **Beocsini-**, **Portland-** és **Román-**czementből.
» » Egeresi szobrász és alabastrom-gipszből.
» » Aszfalt fedéllemez és elszigetelő-lemezekből.

Saját gyártmányu diszes czementlapok és mükövekből.

Olcsó kölcsön.

Tisztelettel értesitem a pénzkölcsönt kérő t. feleket, hogy Mészáros utcza 2. sz. a. (Köröspart, Stiedl féle ház, szemben a Rimanóczy szállodával)

bankbizományi és hitelforgalmi irodát

nyitottam. A pénzpiacz terén banktisztviselői és 12 éven át volt takarékpénztári titkári állásomban nyert bő tapasztalatok, valamint előkelő bankok képviselete alapján:

1. Jelzálog és hosszu törleszteses kölcsönöket (melyekben a tőke és kamat is benn foglaltatik) 10—50 évre a lehető legrövidebb idő alatt és legalacsonyabb kamatláb mellett minden előzetes dij és költség nélkül folyósittatok;

2. régebbi tartozásokat olcsóbb kamatu kölcsönökkel cserélek fel.

3. köztisztviselőknek, katonatiszteknek állami, megyei, és városi hivatalnokoknak csekély heti részletekben törlesztendő 10—15 éves személyhitelt eszközlök ki.

Mindenféle kölcsön ügyletben szivesen állok rendelkezésére és minden dijazás nélkül szolgálok felvilágositással, utbaigazitással délelőtt 9—12-ig. d. u. 3—6-ig.

Tisztelettel

Faludi Ignácz,

volt takarékpénztári titkár.

Telefon 424 szám. 930.

Kátrány árjegyzék.

2-től	9	kilóig	6	krajczár	kilója.
10 „	99	„	5	„	„
100 „	339	„	4	„	„
400 „	1000	„	3 ½	„	„

Ennél nagyobb mennyiség vásárlásnál még további 25 kor. engedményt adunk 100 kilónként.

Egész és fél waggon vásárlásnál az engedmény még nagyobb.

Egy hordó ára külön 5 korona, de azt teljesen jó állapotban egy hónapon belül 4 koronáért visszavásároljuk.

Az áru gyártelepünkön átveendő és innen **egyszerre** elszállitandó.

Vidéki fakereskedők és kiskereskedők, akik kicsinyben elárusitással foglalkozni kivánnak, a könnyü és tiszta kezeléshez alkalmas kimérő eszközöket ingyen kapják.

Nagyvárad. 1905. április hó

A nagyváradi légszeszgyár.

MAGYAR TELEPITŐ ÉS PARCZELLÁZÓ BANK

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

Sürgönyczim: Telepitőbk. Telefonszám: 180.

Alaptőke 5 millió korona.

Alapitó intézetek: Magyar jelzáloghitelbank. Cs. és kir. szab. trieszti ált. biztositó társaság, Magyar agrár- és járadékbank rt., Magyar leszámitoló és pénzváltóbank, Magyar általános takarékpénztár.

Igazgatóság: Hegedüs Sándor (elnök), Beck Nándor (alelnök), Keglevich Gábor gróf (alelnök) Barta Arnold, Barta Ödön, Beck Gyula dr., Bujanovich Gyula, Éber Antal dr., (vezető igazgató), Kende Zsigmond (Istvándi), Kronberger Lipót, Nagy Ferencz dr., Poór Jakab, Pollák Gyula dr., Schober Béla dr., Simonyi-Salamon Sándor dr.

Felügyelő-bizottság: Korniss Károly gróf (elnök), Mezőssy Béla dr., Horváth Lipót dr., Neuman Miksa dr.

A bank működési köre:

a) mezőgazdasági ingatlanok megvétele és azoknak telepités és parczellázás utján való értékesitése;

b) telepitések és parczellázások elvállalása bizományban;

c) telepitések és parczellázások finanszirozása;

d) a telepitési és parczellázási ügyek minden egyéb válfajánál való közremüködés.

A bank a parczellázási müveletek teljes intézését magára vállalja és azokat saját müszaki, gazdasági és telekkönyvi szervezete segélyével, a tulajdonos minden közremüködése nélkül, teljes felelősséggel lebonyolitja.

A parczellák vevői a vételár 50—75%-a erejéig — egyetemleges kötelezettség kizárásával — olcsó törlesztéses kölcsönöket nyernek, ami által az értékesités jelentékenyen meg van könnyitve.

Ajánlatok a bank igazgatóságához (**Budapest, Nádor-utcza 9. sz.**) intézendők, amely minden kérdésben ugy élőszóval, mint irásban készségesen nyujt beható és kimeritő utbaigazitást.

Részletes tájékoztatót kivánatra bárkinek küldünk.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

értesiti a n. érd. **izzólámpa körtéket** tart raktáron 3. legfeljebb 3·4 watt fogyasközönséget, hogy tással gyertyánként, melyek legolcsóbb áron kaphatók. **A sima izzólámpa ára darabonként 72 fillér**, homályos (matt), szines fényképész lámpák és mindennemü izzólámpa különlegességek ugyancsak kartell áron kerülnek eladásra. Ugyanott kaphatók **nernst-lámpák** és **osmium-lámpák** gyergyánként 15 watt fogyasztással.

Csillárok, ivlámpák és villamosmotorok eredeti gyári árak mellett.

kaphatók. A villamos mü igazgatósága elvállalja

villamosvilágitási

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővitését, átalakitását, javitását, ivlámpák kezelését, hozzávaló Szénpálczák szállitását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb ár mellett

Nagyobb megrendeléseknél megfelelő engedmény. Költségvetések ingyen.

A Rimanóczy fő-utczai házában 15 év óta fennállott ***nagy áruházunkat*** a ház lebontása és ujra épitéséig kénytelenek voltunk **folyó évi októberig ideiglenesen** a Széchenyi-szálloda mellett ujonnan épült Moskovits-palotában (Maár és Szabó füszerüzlete mellett) a ***Fő-utczán elhelyezni.***

Telefon az egész megyében 76. sz. **Telefon az egész megyében 76. sz.**

Nem kimélve semmi áldozatot, üzletünket a n. é. vevőközönség érdekében finom árukkal a legjobban rendeztük be. **Tavaszi és nyári idényre** a legjobbnak elismert és legelegánsabb női, férfi és gyermek fekete és szines **czipőink** meglepő nagy választékban megérkeztek. Uri és fiu angol és olasz **kalapkülönlegességek** Férfi, fiu és gyermek szalma kalapok, turista ingek és övek, gyermek torna-ingek, szürke drapp és világos sárga spangnis czipők, 3000 drb **nyakkendő ujdonságok**. Glacé és selyem keztyük, női, férfi és gyermek **harisnyákban** feltünő szép áruk. Nyári férfi fehér és szines **ingekben** meglepő szép uj minták. Rőfös és rövidáru osztályunkban crettonok, sephirek, fekete női ruhaszövetek, schiffonok, vásznak, csipkék, szalagok, arczfátyolok, női bör- és selyem-**övek**. Ridikülök és még ezerféle czikkek dus választékban. Miután ezen áruraktárunkat **őszig, a költözés idejére kiárusitani** akarjuk, áruinkat **meglepő olcsó árban** árusitjuk és igy minden vevő érdeke teljes szükségletét nálunk fedezni.

Kérve a n. é. közönség szives pártfogását, biztositva mindenkor lelkiismeretes kiszolgálásunkról. — Tisztelettel:

Fábry Testvérek Olaszi, Fő-utcza Moskovits-ház.

„Nagyvàradi Hitelbank“

(Kossuth Lajos-utcza 10. sz.)

házak és földbirtokokra 10—50 évi időtartamra a legolcsóbb kamatláb és a legelőnyösebb feltételek mellett

törlesztéses jelzálogkölcsönöket nyujt,

amelyeket a legrövidebb idő alatt folyósit. Kölcsönkérő részről hiteles telekkönyvi kivonat, kataszteri birtokiv és esetleg községi becsű-bizonyitvány mutatandó be. Drágább kamatozásu kölcsönöket bélyeg és illeték-mentesen convertál.

Elfogad betétkönyvecskékre és folyó számlára:

6 hóig elhelyezett összeg után **5%-os** kamatot fizet

Előnyös feltételek mellett leszámitol váltókat.

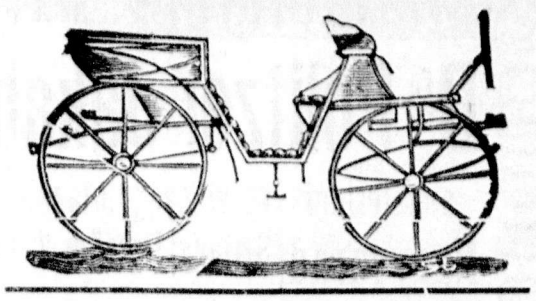
Értékpapirok, ékszerek és terményekre előleget ad.

Az igazgatóság.

Egy szép nagy tágas sarok üzlethelyiség élénk forgalmu helyen ***1905 november 1-től,*** egy udvari magtár ***1905 aug. 1-től kiadó.*** Ertekezhetni a polgári takarékpénztárnál (Kossuth-utcza.)

Nagymagtár kiadó.

Várad-Velenczén, a volt Weinberger-féle telepen. Ertekezhetni a KALAPGYARBAN **Friedländer Hermannál. Telefon: 143.**

Értesités!

Tisztelettel értesitjük a n. é. közönséget, hogy a **Bodánszky Lipót-féle** (Szilágyi Dezső-utcza, dr. Adorján ház mellett) 30 év óta fenálló **kocsigyárat átvettük** s ezt saját személyes felügyeletünk mellett **Bodánszky Lipót utódai** czég czimjegyzésén tovább vezetjük.

Raktáron tartunk mindenféle uj kocsikat, u. m.: **fedeles, fedeletlen, üveges, landauer, landonet, Esterházy, bordás, paszket, kucsir, magánhajtó, sandaufer** és még többfélét.

Elvállalunk mindenféle javitásokat, ugy mint **kerékgyártó, kovács, szatler, fényező** munkát leggyorsabban elkészitve.

Régi kocsikat javitunk és egészujra is kicserélünk.

Külön lóvasaló osztály, mely a czég egyik okleveléllel biró tagjának felügyelete alatt van.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, vagyunk tisztelettel:

Árjegyzéket kivánatra bérmentve küldünk. **BODÁNSZKY LIPÓT czég utódai.**

Vadász Testvérek.

Tanulók felvétetnek fizetés mellett.

Üzlet-áthelyezés!

Van szerencsém a nagyérdemü közönségnek becses tudomására hozni, hogy évek óta fennálló pék fióküzletünket a Guttmann házból, az »Orsolya« szüzek zárda épületébe helyeztem át, a hol is naponta 3 szor friss süteményt, kenyeret, a nagyérdemü közönségnek a legnagyobb megelégedésére szolgálok, ugyszintén bevezettem naponta friss jégbehütött tejet, vajat, aludt tejet, és minden e szakmába vágó élelmiszert a legjutányosabb árakban szolgálok.

A nagyérdemü közönség szives pártfogását kéri.

Kurcz Ignácz,
sütőmester.

Üzletfeloszlás.

Hallotta a legujabb hirt?

Azt, hogy

Telcser Mátyás

az eddig Hegedüs Ármin czimen vezetett rőfös- és divatáru üzletét **Szent-László-tér**, Sas kapuja mellett **feloszlatja.**

Érdemes megtekinteni, mert a raktár rövid idő alatt akár nagyban, akár kicsinyben lesz elárusitva.

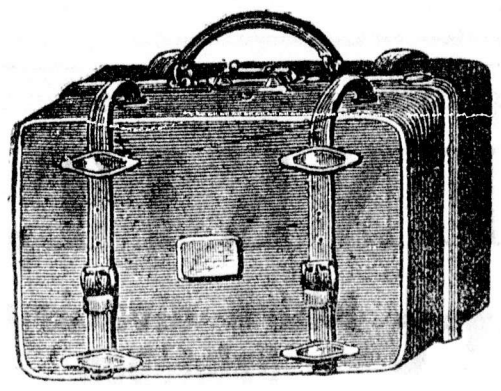
Vehet ott, akinek nem is kell.

Fő üzletem Zöldfa-utczán továbbra is fentmaradt.

Üzletfeloszlás.

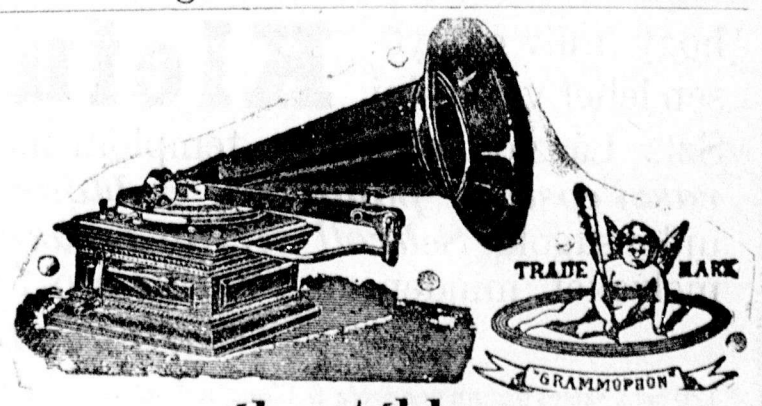
Üzletfeloszlás.

Lőrincz Mór Nagyvàrad, Szt. Jànos-u. elején.

Ajánlja nagyválasztéku solingeni, angol és svéd aczél áruit u. m.: önberetva, rendes beretva, haj- és szakál-vágó gépek, zsebkések, konyhakések, szöllőojtó és kerti kések, venyigemetsző ollók, női kézimunka ollók, beretva fenő szijak, kövek minden minőségben és mérsékelt árakért.

Borbély felszerelések eredeti gyári árban.

Utazókofferek, sétabotok, kuglibábok és golyók **nagy választékban,**

Gramophon gépek és lemezek nagy választékban.

MOLNÁR LAJOS

Nagyvárad, SCHLAUCH-TÉR 18. sz. lakos

ajánlja:

saját termésü

nagyváradi- és **ménesgyoroki**-borait

palaczkosan és hordóban.

Hordóborok:

Nagyváradi uj-bor, fehér	Hl-je	18 forint
Ménesi vörös-bor, ó	»	50 frttól feljebb
Ménesi sauvignon fehér csemegebor	»	80 forint

Üvegezett borok:

Nagyváradi uj fehér bor	1 lit. üveg	— 32	»
» ó » »	1 »	— 40	»
1900-as ürmösr ó	» 1 »	— 40	»
Ménesi Kadarka, vörös	0·7 lit. palaczk	— 90	»
» Cabernet »	0·7 »	1 —	»
» Sauvignon	0·7 »	1·10	»
» »	0·5 »	— 75	»

Tiz üvegen felüli rendelést házhoz szállitok.
Telefonszám: 406.

Már megnyilt.

Dr. Politzer Jakab

sanatoriuma és vizgyógyintézete

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 7. sz.

Bejáró és bennlakó betegeknek.

Egész éven át nyitva.

Elegáns szobák, mérsékelt árak,

Prospektussal és felvilágositással szivesen szolgál

Az összes vizgyógyászati eljárások.
Külön férfi és női osztály.
Szénsavas fürdők (nanheimi kura), *forrólégfürdők, villanyos fényfürdők, vaslápföld- és ásványfürdők, törpefenyőfürdők.* Az *összes villanygyógyászati eljárások, villanyos vizfürdők, villanyos négysejtesfürdők. Inhalatiók* dr Bulling szerint, *Massage* és *vibratiós massage, étrendi gyógymódok.*

Dr. Politzer Jakab,
az intézet tulajdonosa és vezetője.

Kérjen csak

Selle & Kary's

EREDETI

Legjobb

tisztitószer

1048. mindenféle

sárga és **fekete czipőnek.**

Különösen ajánlható

Boxcalfs-, Oscaria-, Chev- Laxnareck- és czipőknek.

BÉCS, XIII/1.

GRAEPEL HUGÓ

gép- és rostalemezgyár, malomépitészet

Budapest, V., Váczi-út 40—46.

Uj szabadalmazott

törekrosta vaslemezből,

cséplőgépekhez.

Mult évben kb. 1000 drbot szállitottam.

Legjobb sikerrel kipróbálva.

Ezen rostát bármely cséplőgéphez 14 napi próbára küldöm és visszaveszem, ha nem jobb, mint bármely másfajta törekrosta.

Részletes leirást, mintát és elismerő levélfüzetet minden érdeklődőnek ingyen és bérmentve küldök.

Szabadalmazott

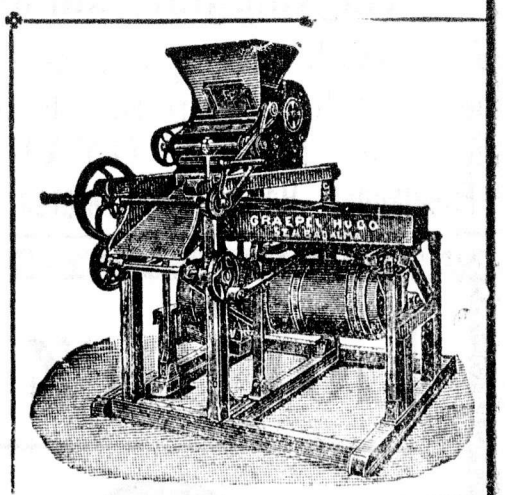
‚Pompás'

kombinált gabonatisztitógép, u. n. ördögbocskor-választógép, mely a gabonából mindenféle **gazt ördögbocskort és kigyóhagymát kiválaszt.**

A veszprémi mezőgazdasági kiállitáson ezüst éremmel kitüntetve.

Egyedüli gép, mely az ördögbocskort és kigyóhagymát teljesen kiválasztja.

Kivánatra árjegyzékkel és tisztitási mintával díjmentesen szolgálok.

Naponta friss Kugler mignon sütemények, Pozsonyi diós és mákos patkó.

Maár és Szabó

füszer-, bor-, csemege és vadaskereskedése

Nagyvárad,

(Moskovits-palota.)

Telefon 251.

Ajánlja mindennemü csemege különlegességeit. Nagyválaszték mindenféle **Sajtokban, Liptói, Székely, juh turó, füstölt, olajos** és **páczolt Halak, Conzervek, Caviár, Angolna, Déligyümölcsök, Aszalványok, Californiai baraczk, Aszalt szilva** kitünő **asztali borok**, naponta friss **tej, vaj** és **darált mák**.

Vidéki megrendelések gyorsan eszközöltetnek

kiváló tisztelettel:

Maár és Szabó.

Naponta friss Kugler mignon sütemények, Pozsonyi diós és mákos patkó.

ÉRDEKEL MINDENKIT,

hogy mily előnyösen lehet vásárolni **Klein Menyhért** jóhirü divatáru üzletében Szt. László-tér, holdas templom mellett, hova naponta érkeznek szebbnél szebb *tavaszi costüm pongyola,* és *blous kelmék, cosmanosi Dalem, creton*, és *zephir* ujdonságok, *Schroll siffon creàsi vásznak* és házi berendezéshez szükséges áruk, melyeket minden versenyt kizáró árban árusit.

Uj rendszerü egység áraim:

120 czm. széles gyapju pongyola és blous kelmék	58—83—115 kr	Czérna és silk zefir nagy választékban	— — — 11 és 19 kr
140 » » » angol costüm kelme	96—118—135 kr	Cosmanosi Delin, Volin	— — — — — — — 27—33—36 kr

TELEFON 584. **Tavaszi árjegyzék ingyen.**

Ujonnan berendezett üzlet!

Wallerstein Fülöp Fiai czég

(Bémer-tér.)

Üzletünket kézmű-, divat-, rövid-, és diszárukkal **egész ujonnan** berendeztük, van szerencsénk a t. vevő közönségnek erről részbeni és rövidkivonatu árjegyzékünket szives áttekintés végett bemutatni.

Elvünk ezután is finom minőségü árukat olcsó szolid szabott árak mellett kiszolgálni.

Árjegyzék kivonat:

Ruha szövetek 120 széles métere már 30 krtól kezdve.
Tiszta gyapju szövetek 120 széles minden szinben 50 krtól 1 frt 50 krig.
Costüm kelmék 140 széles métere 1 frttól 4 frtig.
Grenadinok minden divatos szinben 120 széles 1 frt 25 kr.
Musslinok nyári ruháknak nagyon alkalmas tiszta gyapju métere 1 frt.
Legujabb félgyapju delainek 28 kr.
Legujabb gyapju delainek 45 krtól 55 krig.
Valódi francia delainek 65 krtól 75 krig.
Selyem árukban Glória minden szin 50 kr.
Pongis minden szin 68 kr.
Luisin, mevrelieu, minden szin elsőrendő 1 forint.
Messalin minden divatos szin 1 frt 40 kr.
Blous Selymek már 50 krtól kezdve 3 frig.
Fekete ruhának való selymekben nagy választék minden árban.
Különlegesség 120 széles Saten de Lyon métere 3 frt 50 kr.
Mosó árak karton, zephir és levantinok 25 krtól kezdve legjobb kivitelben.
Mindenféle bélésáruk.
Nagy raktár vászon, chiffon és kész fehérnemüekből.
Dus raktár szőnyeg, függöny és paplanokban.

A tisztelt közönség nagybecsü bizalmát, melyet eddigi jutános árainkkal és szolid kiszolgálásunkkal eddig is szerencsések voltunk kiérdemelni továbbra is kérjük, vagyunk

kiváló tisztelettel

Wallerstein Fülöp Fiai.

Legnagyobb kereskedelmi- és mü-kertészet az országban

a nagyvárad-velenczei

Műkertészeti- és rózsa-telep

Kertészeti-telep:
NAGYVÁRAD-VELENCZE, 194. SZÁM.
Helyi és megyei telefon összeköttetés

Sürgöny-czim:
Műkertészeti-telep Nagyvárad.

Virág-csarnok:
NAGYVÁRAD, FŐ-UTCZA (Bazár-épület.)
Telefon összeköttetés.

CSOKROK

menyasszonyi, koszoruleányi, báli vagy bármely alkalmi, szép berlini papirtartóval 1 forinttól 3 forintig — Csokrok a legfinomabb kivitelben, finom selyemtartókban, rózsa és kaméliából 8 forinttól 12 forintig, ami azelőtt 15—20 forintba került. Csokrok a legnagyobb mintájuak, legujabb párisi minta szerint a legfinomabb selyem, csipke és atlasz tartókkal 18—25 forint, ezelőtt 40—50 forintba került.

Élő virágokból:

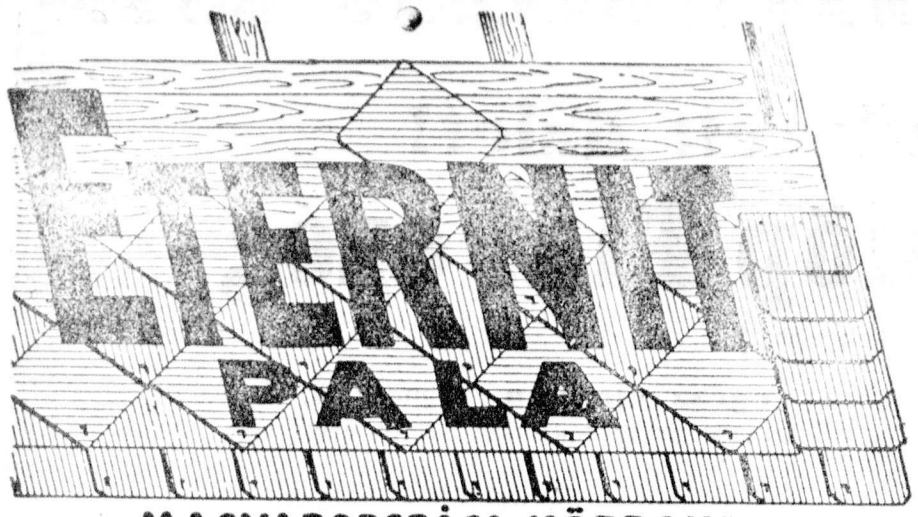
Koszoruk, igen szép, tartós zöldek és szép virágokból diszitve **1—3** forintig. — **Babérkoszoruk**, ovál vagy kerek alakban, igen szép virágokból diszitve **2—5—10** forintig. — **Ficus Magnolia koszoruk**, a legnagyobb mintájuak, a legértékesebb és legfinomabb virágok és pálmalombokkal diszitve **10—25** forintig, sami ezelőtt **35—40** forintba került. A fent irt összes kertészeti tárgyak müvirágból 20%-al olcsóbban készittetnek. **100.000 drb. nemes rózsa**. Alacsony törzsü gyöknemes (vurczellecht) darabja 20 kr., 100 darab 18 forint. — Magas törzsü rózsa 3—5 lábig, 1 drb 40 kr., 100 darab 35 forint. — **100.000 drb. legnemesebb gyümölcsfa** gyönyörü szép koronás fák, melyek már a következő évben teremnek, darabja 35 kr, 100 drb. 35 frt

Szöllő-oltványok: az összes eddig ösmert legjobb fajokból összeállitva, 12 borfaj és 12 lugas és csemege faj, melyekről faj és árjegyzék kivánatra azonnal bérmentve küldetik.

Farkas József mükertész

a várad-velenczei mű- és rózsatelep tulajdonosa Nagyváradon.

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDÉSI ANYAGA

MAGYARORSZÁGI KÖZPONT:

ETERNIT MÜVEK HATSCHEK LAJOS

BUDAPEST-VI., ANDRÁSSY-ÚT 33.

Hirdetések

jutányos áron

felvétetnek

a

„TISZÁNTÚL"

kiadóhivatalában.

Iszákosság nincs többé

Kívánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy próbát a Cozaporból. Kávé, tea, étel vagy szeszes italban egyformán adható az ivó tudta nélkül.

A COZAPOR többet ér, mint a világ minden szóbeszéde a tartózkodásról, mert csodahatása ellenszenvessé teszi az iszákosnak a szeszes italt. A COZA oly csendesen és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér avagy gyermek egyaránt az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető még csak nem is sejti mi okozta javulását.

COZA a családok ezreit békítette ki ismét, sok sok ezer férfit a szégyen és becstelenségtől megmentett, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Temérdek fiatal embert jó utra, és szerencséjéhez segitett és sok embernek életét számos évvel meghoszabbitotta.

Az intézet, mely a COZAPOR tulajdonosa, mindazoknak, kik kivánják egy próbaadagot és egy köszönő irásokkal telt könyvet díj- és költségmentesen küld, hogy igy bárki is meggyőződhessen biztos hatásáról. Kezeskedünk, hogy az egészségre teljesen ártalmatlan.

INGYEN PRÓBA 67. sz.
Vágja ki ezen szelvényt és küldje meg ma az intézetnek (Levelek 25 fillér, levelezőlapok 10 fillérre bérmentesitendők.)

COZA INSTITUTE
(Dept. 67.),
62, Chancery Lane,
London, Anglia.

Üzletáthelyezés.

Tisztelettel adom a n. é. közönség szives tudomására hogy a már 20 év óta fennálló **órás, ékszerész és látszerész üzletemet,** Fő-utcza a volt gróf Bethlen-féle házból ugyancsak a Fő-utczán levő Orsolya-zárda épületébe helyeztem át.

Mint eddig, ugy ezután is főtörekvésem leend, hogy a n. é. közönség bizalmát áruim kitünősége, valamint lelkiismeretes munkám után mindenkor kiérdemeljem.

Tisztelettel

PATTA MANÓ,

órás, ékszerész és látszerész.

Házvezetőnőnek

ajánlkozik papi házhoz, házvezetésben teljesen jártas közép korú kath. urinő.

Czim a kiadóhivatalban.

Épittetők szives figyelmébe!

Van szerencsém a t. épittető közönség szives tudomására hozni, hogy Budapestről, hol több éven át az épitkezés minden terén való gyakorlati kiképzése végett tartózkodtam, s Nagyváradon, mint

épitési vállalkozó,

letelepedtem.

A modern épitési ipar minden terén szerzett bő tapasztalataim képesitenek arra, hogy mélyen tisztelt megbizóim legmagasabb foku igényeit is kielégithessem és ugy pontos, mint becsületes munkával megelégedését kiérdemeljem.

Elvállalok épitési tervezést, valamint kisebb nagyobb épitkezéseket, javitásokat és épületeknek állandóan való jókarban tartását év számra. B. leveleikre személyesen is megjelenek.

Kiváló tisztelettel

Kováts Sándor

okl. épitő-vállalkozó. Hármas-u. 21. szám.

Óriási szerencse Töröknél!

Felülmulhatlan az a szerencse, mely bankházunknak kedvez. Rövid idő alatt *19 millió* koronánál több nyereményt fizettünk ki nagyrabecsült vevőinknek; egyedül az utóbbi 6 hónapban a *2 legnagyobb nyereményt*, és pedig:

a **602,000** koronás nagy jutalmat a 98924 sz. sorjegyre,

a **400,000** koronás legnagyobb főnyereményt a 83451 sz. sorsjegyre,

továbbá 100,000, 80,000, 70,000, 60,000, 25,000, 20,000, több 15,000 10,000 koronás és ezeken kivül még sok egyéb nagy nyereményt.

Ennélfogva ajánljuk, hogy a legközelebb megkezdődő, a világ legesélydusabb osztálysorsjátékában vegyen részt és rendeljen nálunk egy szerencsesorsjegyet.

A most kezdődő 16. magyar osztálysorjátékban 110.000 sorsjegyre ismét 55.000 pénznyeremény jut és összesen **14 millió 459.000 korona** hatalmas összeget sorsolnak ki.

Mindenki keresse nevét!

Mindenki kisérelje meg szerencséjét azon számmal, mely neve avagy családtagjainak neve mellett áll.

(melyet a, b, c, sorrendben megtalálhat).

Ádám	982	Cecilia	83156	Gellért	72630	János	82957	Manó	83259	Salamon	2895
Adél	4143	Celestin	83519	Gereben	82849	Jenő	83245	Marcel	2881	Samu	7979
Adolár	12302	Dániel	2778	Gergely	83216	Jolán	9877	Margit	7280	Sándor	17763
Adolf	20422	Dávid	5637	Géza	2797	Jónás	7260	Mária	17707	Sári	22019
Agnes	22511	Dénes	12426	Gizella	5649	Józsa	13230	Márkus	22014	Sarolta	24029
Agoston	24242	Dezső	20983	Gusztáv	13151	József	21452	Mártha	24003	Sebestyén	24289
Aladár	28818	Domokos	23006	György	21145	Judith	23095	Márton	24274	Simon	40716
Albert	44360	Dóra	24258	Győző	23018	Juliska	24558	Matild	40705	Szeréna	57716
Alfréd	59119	Dorotea	29529	Gyula	24268	Kálmán	40482	Mátyás	56693	Taksony	59575
Akos	72613	Edith	56310	Hedwig	29633	Karolin	56572	Melánia	59564	Tamás	80973
Amália	82811	Ede	59159	Helena	56525	Károly	59505	Menyhért	80019	Tasziló	83022
Ambrus	83145	Edwin	72622	Henriette	59167	Katinka	72645	Mihály	83006	Terus	83300
Andor	83505	Elek	82836	Henrik	72633	Kázmér	82960	Miklós	83273	Tibor	2898
András	990	Elemér	83164	Hermann	82954	Kelemen	83246	Miksa	2890	Tihamér	8504
Anna	4948	Emil	83520	Hermina	83217	Klára	2878	Milán	7288	Timon	18652
Antal	12417	Emma	2784	Hilda	2799	Klotild	7266	Mór	17738	Tivadar	22027
Aranka	20593	Endre	5641	Hubert	6313	Kornél	16863	Móric	22016	Tóbiás	24085
Armánd	22514	Ernő	12433	Hugó	13154	Kornélia	22002	Nándor	24014	Urbán	24295
Arnold	24248	Ernesztin	21142	Humbert	21147	Kristóf	23097	Narcisz	24279	Valéria	40789
Arpád	28828	Erwin	23007	Ibolyka	23077	Krisztina	24365	Olga	40735	Vazul	58013
Arthur	44389	Éva	24259	Iduska	24270	Lajos	40486	Olivér	57098	Vendel	59586
Auréi	59142	Erzsébet	29536	Ignáo	29647	László	56678	Orbán	59566	Viktor	80974
Attila	72615	Eszter	56471	Ilka	56552	Laura	59532	Oszkár	80458	Viktoria	83047
Balázs	82826	Etel	59163	Illés	59168	Lázár	73076	Ottó	83008	Vilibáld	83302
Bálint	83155	Fábián	72625	Ilma	72639	Lénárt	82962	Ödön	83281	Vilma	2900
Barnabás	83511	Félix	82887	Ilona	82955	Lenke	83255	Pál	2892	Vilmos	8618
Béla	2749	Ferdinánd	83215	Imre	83225	Leó	2879	Paula	7300	Vince	18655
Benedek	5498	Ferenc	83531	Ince	2876	Leónia	7278	Petronella	17740	Virgil	22029
Bernát	12424	Flóra	2792	Ipoly	6432	Lidia	17850	Péter	22017	Zoltán	24044
Berta	20978	Franciska	5642	Irén	18229	Lipót	22009	Piroska	24017	Zsigmond	25156
Bertalan	22523	Frida	12435	Irma	21148	Lóránt	23100	Pista	24288	Zsófia	42270
Blanka	24254	Frigyes	21144	István	23092	Lothár	24378	Rafael	40742	Zsuzsanna	58021
Bódog	28886	Fülöp	23009	Izabella	24354	Lörinc	40702	Regina	57286		
Bogdán	56273	Gábor	24263	Izidor	40463	Ludmilla	56687	Richárd	59573		
Borbála	59145	Gábriella	29541	Iván	56556	Luiza	59556	Róbert	80639		
Boriska	72618	Gáspár	56511	Jakab	59203	Malvin	73183	Rózsika	83020		
Brunó	82834	Gedeon	59164	Janka	72644	Manfréd	82975	Rudolf	83296		

Legnagyobb nyeremény esetleg **1,000.000** korona.

Továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyer 400.000, 200.000, 2 à 100.000, 1 à 90.000, 2 80.000 1 à 70.000, 2 à 60.000, 1 à 50.000, 5 à 30.000, 3 à 25.000, 8 à 20.000, 8à 15.000, 36 à à10.000 és még sok egyéb nyeremény.

Az I. osztályu sorsjegyek tervszerü árai:

1/8 eredeti sorsjegy frt. —.75 vagy kor. 1.50 — 1/4 eredeti sorsjegy frt. 1.50 vagy kor. 3.—
1/2 » » » 3.— » » 6.— — 1/1 » » » 6.— » » 12.—

A sorsjegyeket **utánvétel** vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük.

Hivatalos tervezet dijtalanul. Megrendeléseket fenti eredeti szerencsesorsjegyekre kérünk azonnal de legkésőbb

☛ f. évi május hó 25-ig ☚

bizalommal hozzánk beküldeni, miután ezen szerencseszámok gyorsan elfogynak és mert az I. osztályu uzás már f. é. május hó 25-én és 26-án lesz.

TÖRÖK A. ÉS T. SA

BANKHÁZA BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főárudánk osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: Teréz-körut 46 a. I. fiók: Váczi-körut 4 a.
II. fiók: Muzeum-körut 11 a. III. fiók: Erzsébet-körut 54 a

Nyomatott a Szent László-nyomdában Nagyváradon.